GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

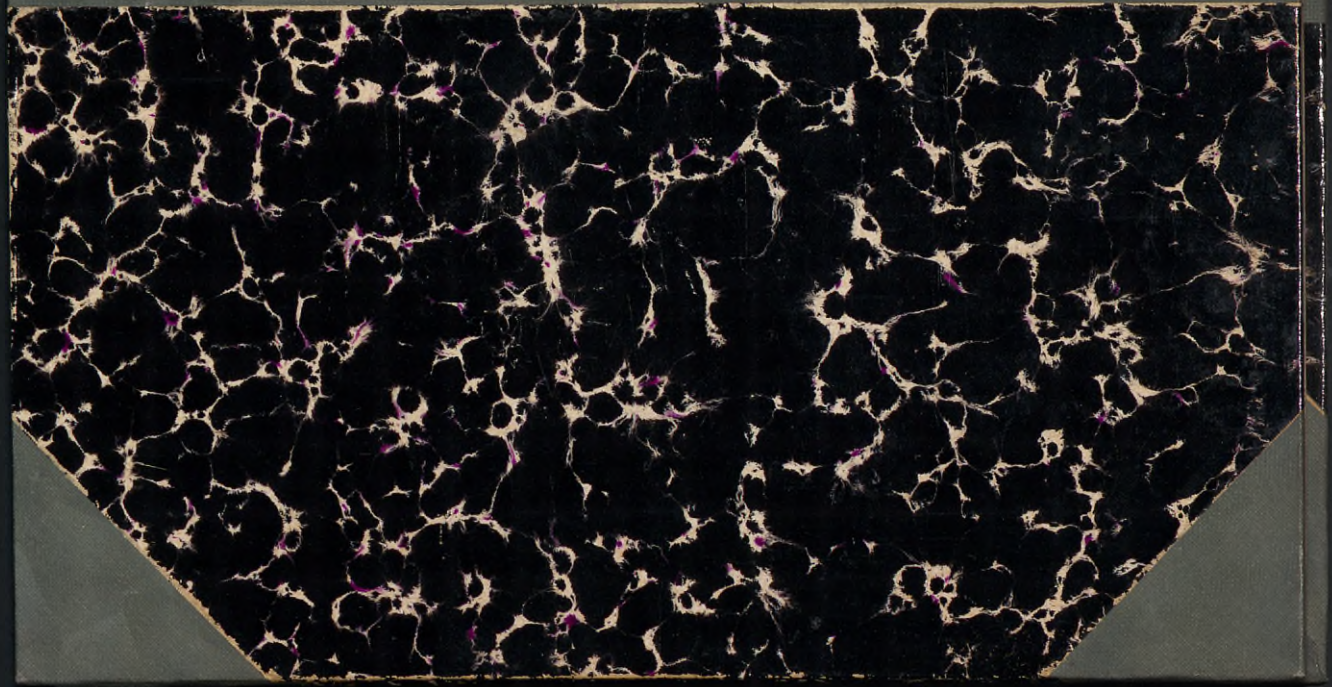

Litt.
Sv.

DIKTER

AF

GUSTAF MEYER.

STOCKHOLM,
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG.
1881.

DIKTER

AF

GUSTAF MEYER.

STOCKHOLM,
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG.
1881.

STOCKHOLM,
P. A. NYMANS TRYCKERI.
1881.

INNEHÅLL.

Skogens sagor.

		Sid.
	Tillegnan	1.
1.	Snödroppen	3.
2.	Konvaljen	5.
3.	Trientalis	7.
4.	Nattviolen	9.
5.	I vildmarken	11.
6.	För sent!	13.
7.	Linnéa	15.

Blandade dikter.

Jacob Bagges kanoner	19.
Skokloster	24.
Ett Riksråd	28.
Kejsar Henriks jagt	32.
Myosotis palustris	34.
Rosor och törnen	36.
Midnattsljus	37.
Under en paus	40.
Trollens julgåfva	43.
»Min ros i skogen»	47.
Ahasverus	49.

Sid.

Under parkens ekar . . . . . 52.
En sångares död . . . . . 54.
Inga marskalkar! . . . . . 56.
Venus Victrix . . . . . 60.
Källan . . . . . 63.
Dominospelet . . . . . 65.
Silfvertråden . . . . . 68.
När dagen gryr . . . . . 71.

Sonetter.

1. Spaniens krona . . . . . 73.
2. Munken på maskerad . . . . . 74.
3. Ett oliveblad! . . . . . 75.

Studentminnen.

»Bondis» . . . . . 79.
Från studenternas sångarfärd 1873 . . . . . 82.
Till damerna vid promotionsbalen 1875 . . . . . 85.
Till damerna . . . . . 89.
Till Bordeaux! . . . . . 93.
Hvad solstrålarne skrefvo . . . . . 96.

Öfversättningar.

Inlednings-sång till »Graf Eberhard der Rauschebart» 101.
Munskänken af Limburg . . . . . 102.
Gref' Eberstein . . . . . 107.
Merlin . . . . . 109.

Sid.

Riddar Paris . . . . . 114.
Kastellanen af Coucy . . . . . 117.
Durand . . . . . 123.
Don Massias . . . . . 126.
Taillefer . . . . . 129.
Harald . . . . . 132.
Sångarens förbannelse . . . . . 135.
Nunnan . . . . . 138.
Gref' Eberhards hagtorn . . . . . 139.
Bertran de Born . . . . . 141.
Det sjunkna klostret . . . . . 144.
Kapellet . . . . . 146.
Hjorten . . . . . 147.
Hämden . . . . . 148.
Försakelse . . . . . 149.
Serenaden . . . . . 152.
Den fromma jägarinnan . . . . . 153.
Bonderegel . . . . . 154.
Blommornas hämd . . . . . 155.
Schelm von Bergen . . . . . 159.
En gammal saga . . . . . 162.
Trollsjön . . . . . 163.
Till Barine . . . . . 165.

SKOGENS SAGOR.

»Ich lieb' eine Blume, doch weiss ich nicht welche,
Das macht mir Schmerz,
Ich schau' in alle Blumenkelche,
Und such' ein Herz».

HEINE.

Tillegnan.

Jag älskar den första grönskan,
Som spirar i nyfödd vår;
Jag älskar den första vågen,
Som frigjord mot stranden slår;
Jag älskar den friska rosen,
Då ännu i knopp hon står,
Men högre den rena kärlek,
Som vaknar i *lifvets* vår!

1.

Snödroppen.

När vårvindar susa kring parken
Och andas på stammarne der,
Då spirar helt stilla ur marken
En blomma så hvit och så skär.
En drifva är hennes moder,
En solglimt är hennes far,
Och vårens vaknande längtan
Till lif henne kallat har.

Fast vek och späd hon kan tyckas,
Hvad kraft hos henne blef spord!
Så tidigt ingen dock lyckas
Att bräcka den frusna jord.
Hon banar väg för de andra
Bland drifvor af smältande snö,
Men hård är kampen för lifvet,
Och tidigt måste hon dö!

Då första kärleken vaknar,
I ord ej tolkas den plär;
Så också det doft hon saknar,
Som blommornas budskap bär;

Åt ingen vill hon förtro sig,
Så blyg och likväl så varm!
Med vinterns snö uppå kinden
Och vårens glöd i sin barm.

När hetare dagar sig närma,
Då går hon till hvila så glad:
Ej sommarens lågande värma
Får fläcka de snöhvita blad.
I jordens sköte hon drömmer
Om leende vårar som flytt,
Vid majsolens kyssar hon vaknar
Att älska — och vissna på nytt!

2.

Konvaljen.

Redan grydde Junidagen
Öfver skogens högsta toppar,
Och uti konvaljens blomkalk
Stänkte daggen sina droppar.

Se då sjöng en liten fågel
I den ljusa morgonstunden:
»Stackars blomma! Huru ensam
Står du icke här i lunden!

»Säg hur blef ditt doft så ljufligt
I den tysta, sorgsna Norden,
Att man ej dess like finner
På den hela vida jorden»?

Svara hördes då konvaljen:
»Skulle jag ej dofta gerna!
O hur blef jag annars älskad
Utaf Nordens unga tärna!

»Ej med glans och ej med färgprakt
Kan jag hennes tycke vinna!
Midt uti den vilda skogen
Huru skulle hon mig finna?

»Derför strömmar nu af längtan
Allt mitt doft till hennes möte,
Ty jag vet, att jag skall hvila
Än i dag vid hennes sköte!

»Framför alla andra blommor
Mig hon städse troget gömmer,
Och vid hennes varma hjerta
Om en evig vår jag drömmer!»

3.

Trientalis.

En dunkel höstnatt till jorden
Der föll en stjerna så skön,
Och i den svartnade mullen
Hon sådde himmelska frön.

Se'n växte der upp små blommor,
När vårsol lyste så mild:
En hvar af dem på sin stängel
Bar stjernans skimrande bild.

En flicka gick genom skogen
Hon band sig af dem en krans,
Och kring hennes mörka lockar
De lyste med sällsam glans.

Men vinden for genom träden
Och hviskade ljufligt dervid
Om lifvets oändliga sällhet
I vårens och kärlekens tid! . . . .

Så gick en sommar, en vinter,
Och våren kom som den flytt,
Och prydd med glimmande krona
Stod Trientalis på nytt.

En moder gick genom skogen,
Hon fälde så mången tår,
Hon band en krans åt sin dotter,
Som låg i stugan på bår.

Hon fäste den kring hennes panna,
Och sedan vid fönstret hon satt
Och vakade hos den döda
I skymmande Juninatt.

Men vinden for genom träden
Och hviskade sakta dervid
Om jordens flygtiga fröjder,
Och himlens saliga frid.

Och modern lyssnade stilla
Till vindens vänliga sus,
Från kistan spred sig ett skimmer,
Så rent som stjernornas ljus.

4.

Nattviolen.

Väl tusende blommor på ängen stå,
Och tusen sig dölja i lunden;
Med *deras* mitt doft icke blandas må,
Än är ej den rätta stunden!
Jag sänker min stängel och bidar min tid,
Tills qvällen kommer med svalka och frid.

När dimman kring tufvorna breder sitt flor,
Och sorglöst de andra drömma,
Då vaknar den kraft i mitt inre bor,
Då börjar mitt doft att strömma.
De brinnande kyssar, af solen jag fått,
Dem biktar jag så för skuggorna blott.

Må liljan öppna sin snöhvita barm
Inför hans lågande blickar!
Må rosen rodna så kärleksvarm
Vid hvarje stråle han skickar!
Jag dricker det ljus och den glöd, han mig ger,
Men vågar ej andas, när han på mig ser.

Ty aldrig skall dagens strålande sol
Min innersta längtan skåda;
Och aldrig skall nattens blyga viol
Sin ljufvaste dröm förråda . . . .
O strömma mitt doft genom skogarne då,
Ty sommarnatten skall hastigt förgå!

5.

I vildmarken.

Långt inne i vilda skogen,
Dit vandraren sällan gick,
Der växte en fager blomma,
Ej sedd af menniskoblick.

Vid majsolens kyssar vaknad
Hon stigit från marken opp;
I ljufva midsommartider
Hon öppnade blygt sin knopp.

Den första dagen hon tänkte:
»Hur skönt att lefva ändå!
Så ljuft det susar i skogen,
Och himlen lyser så blå!»

Den andra dagen, helt sorgsen,
Hon böjde sin stängel ner:
»Hur ensligt är ej i skogen,
Der intet öga mig ser!»

Den tredje morgonen grydde,
Och se, med ilande gång,
En yngling gick genom skogen
Allt under jublande sång.

Nu stötte hans fot mot tufvan,
Han böjde sig mot dess kant:
»Nej se en så vacker blomma!
Du vill ju bli min, ej sant?»

Då ljöd bland buskarne plötsligt
Af tunga vingslag ett dån,
Och hastigt grep han sin bössa
Och ilade bort derifrån.

Han spanade större byten,
Hans väg emot fjerran gick,
Och skogens fagraste blomma
Blott flygtigt fängslat hans blick.

Väl lyste de skära bladen
I aftonrodnaden än;
Men dubbelt ödslig var nejden,
Sen han gått fram genom den.

Väl strömmade tyst ur kalken
Det ljufvaste blomdoft fram,
Men helst när drömmande månsken
Sågs sväfva från stam till stam.

Så stod hon glömd och allena,
Tills sommarens dar förgått —
Ett lif af längtan! En kärlek,
Som ingen, ingen förstått!

6.

För sent!

Jag vandrade ensam i skogen
En dag, när solen försvann,
Då inne bland täta snåren
En sällsam blomma jag fann;
Och aldrig hade jag skådat
Så fager ros på min stig;
Och aldrig en blomkalk sig öppnat,
Som doftat så ljuft mot mig!

»Du lilla som täckaste blomma!
Din stängel icke jag rör;
Jag kommer väl åter i morgon,
Och hem till min park dig för.
Der skall du växa så stilla
Allt under den lummiga gren,
Och skådas blott af mitt öga
Och dofta för mig allen'!»

Så hastigt gick sommarnatten,
Men längtan tände min håg:
Jag ilade åter till skogen,
När dagg på tufvorna låg . . . .
Då mötte mig der en yngling
Med glädtigt klingande skratt:
På lek han brutit min blomma
Och fäst henne stolt i sin hatt!

7.

Linnéa.

På tufvan växte en lilja,
Dess kalk var bländande hvit;
Men nedanför stod linnéan
Och såg så längtansfullt dit.

En solvarm dag hon begynte
Att klättra mot tufvans topp,
Hon klängde med mycken möda
Allt högre och högre opp.

Bland fuktig mossa och stenar
Så flitigt hon rötter slog
Och lyfte glädtigt en stängel
Vid hvarje steg, som hon tog.

När midsommar-dagen grydde
Och nattens dimmor fördref,
På hvarje stängel sågs skimra
Ett glödande kärleksbref.

När vinden lekt uti skogen
Med blommorna dagen lång,
Då ljöd från linnéans klockor
En drömmande kärlekssång.

Helt stilla så kring sin älskling
Hon flätat en doftrik krans;
Då sänkte liljan sin stängel
I Juli-aftonens glans.

Men, ack, förvissnad var kalken,
Som skimrat så ljuf och blid;
Hon var ju en vårens blomma,
Och nu kom sommarens tid!

Linnéans klockor så sakta
Den döda ringde till ro;
Sen växte de fritt kring tufvan,
Der liljan förr haft sitt bo . . . .

* * *

Förstår du väl skogens sagor?
Han täljer dem hvarje vår:
Om kärlek, som tidigt vaknar,
Om sällhet, som snart förgår.

Och alla vackra små blommor
Med undran lyssna derpå,
Hur dofta de ej af längtan,
Men utaf vemod också!

BLANDADE DIKTER.

Jacob Bagges kanoner.

Allt invid Ölands kuster en stormig dag har grytt,
Och ofrid uppå hafvet månde råda,
Den tappre Jacob Bagge skall kämpa der på nytt
Mot Danmarks och mot Lübecks flottor båda;
Men böljan slår så sorgset mot hemmets öde skär,
Och vinden bär ett budskap, att ofärd nu är när.

Det band, som skulle ena de trenne Nordens land,
För Sverige blef en boja blott att bryta;
Och Vasakungen slet den till sist med kraftig hand,
Men danske kungen vill på nytt den knyta.
Tre kronor skymta ännu så stolt inför hans håg,
Om dem skall striden kämpas på Österhafvets våg.

Och främst i Bagges flotta med tusen man ombord
Går »Makalös»* åstad att börja dusten.
Slik jätte uppå hafvet ej varit än förspord:
En fästning, fluten ut från svenska kusten!
Tvåhundrade kanoner den öfver böljan bär,
Men ock en märklig sägen vid dessa fästad är.

---

* Svenska amiralskeppet, äfven kalladt »Mats Jutehatarn».

Den malm, hvaraf de götos, haft annan form en gång,
Och ej så sträft dess stämma hördes ljuda,
När den fick kalla folket till bön och psalmesång
Och sabbatsfrid utöfver nejden bjuda.
Till Herrans tjenst den blifvit af fromma händer skänkt,
Samt utaf presten rikligt med vigda vattnet stänkt . . . .

Det var vid Siljans stränder en vacker sommardag,
Så glädtigt ljödo klockorna i Mora;
Och folket kunde räkna ur båtarne de slag,
Som hördes från »den lilla» och »den stora»;
De hade hängt i tornet sen gamla, gamla dar,
Och ingen visste säga, hvem äldst utaf dem var.

Nu hade dagens gudstjenst helt nyss sin ända nått,
Och lugn och blank stod Siljans vattenspegel,
Då kommo fyra männer — från by till by de gått
Med konung Göstas permbref och insegel.
De togo stora klockan, ty så var domen fäld.
Att lösa Svea rike utur dess svåra gäld.

Och åter blef det söndag, och kyrkan stod så skön,
Och båtar öfver fjärden sågos glida,
Men blott en enda klocka nu manade till bön,
Slikt ville Dalafolket icke lida.
Dock Sverige fått en herre, som ej gaf vika lätt,
Fast blod det månde kosta att häfda kronans rätt.

När sist den lybska skulden till fullo gäldats re'n,
Behöll dock kronan många klockor inne,
Och år från år de lågo i hvalfven glömda se'n,
Till dess en dag man drog sig dem i minne:
»De skola smältas neder,» bjöd konung Gustaf då,
»Ty präktiga kanoner jag utaf dem kan få!

»Förr ha de skyddat nejden mot onda andars makt
Och jagat trollen bort vid juletiden;
Men nu vid våra kuster de skola hålla vakt
Och skrämma Juten, om han bryter friden.
Sitt »ave» och sitt »vesper» de lärt vid munkars sång,
Nu må de tala svenska på »Makalös» en gång!»

Så blef den vigda malmen till gjuteriet bragt
Och mottogs der af skäggige Valloner;
De korsade sig hemligt, men grepo an med makt
Och göto deraf väldiga kanoner.
Bredvid stod gamle kungen och såg förnöjd derpå:
»Så skall väl Hanseaten sin lön omsider få»!

Dock i kung Göstas dagar höll Sveriges ovän frid,
Och köpmans-skeppen gingo lugnt sin bana;
Men nu har stormen brusat kring Östersjön en tid,
Och klockorna till örlog nödgats mana.
Vid Bornholm nyss de dånat så hårdt, att Dansken flytt,
I dag de ringa samman vid Ölands strand på nytt . . . .

Den svenska flottan skingrats af stormen efter hand,
Blott trenne skepp der ännu sågos bida,
Då lyfte »Svanen» vingen och flög mot hemmets strand,
Med »Elefanten» tätt invid sin sida;
»Mats Jutehatarn» ensam till strid sig gjorde klar,
Ombord stod Jacob Bagge — han ej förfärad var!

»Ett skepp mot tvenne flottor! det blir en hårdhändt dust,
Rätt muntert nu kanonerna få spela,
Låt Hanseaten pröfva en gång, om han har lust,
Att kraft i vigda malmen ej skall fela.
Nu må vi gälda skulden tillfyllest denna dag,
Och derför, mina gossar, ge honom glatta lag!»

Tvåhundra eldgap ljunga sitt stolta svar med hast,
Och tvenne skepp i djupet strax försvinna,
Men likt en bisvärm haka de andra nu sig fast
Vid »Makalös», och däcket börjar brinna;
Den tappre amiralen är fången inom kort,
Och föres emot fjerran till skymf och bojor bort . . . .

Kanonerna ha tystnat, men svärden klinga än,
Och svenska märket ej ur masten viker;
Om hvarje tum af däcket der kämpa tappre män,
Och Jacob Bagges folk sin pligt ej sviker.
Men fienden desslikes den striden väl bestod:
De forna kyrkoklockor bestänktes rikt med blod.

Då slet sig en kanon ur sitt fasta stängsel ut:
Det gamla helgerån han ville hämna!
Han tumlade så vildsint, att däcket brast till slut,
Och han försvann uti en väldig remna.
Der nere gömdes krutet — det visste man rätt väl:
Så månde hvarje kristen befalla Gud sin själ!

Det stolta jätteskeppet i tusen spillror sprang,
Och »Makalös» för alltid var begrafvet!
Då, sägs det, steg ur djupet en dof och sällsam klang,
Som genljöd hemskt derute öfver hafvet.
Det var de vigda klockor — sitt kall de fyllde än:
De höllo själaringning för tusen tappre män!

Skokloster.

Det var en vårnatt — timma efter timma
I lindallén jag ensam hade gått;
Kring Mälarns stränder hvilade en dimma,
Men upp till tornens tinnar ej den nått;
Från månen spred sig då och då en strimma
Och lyste på Skoklosters stolta slott,
Den gamla borgen, kär för Svenska sinnen,
Och fylld med våra häfders bästa minnen.

På Brahevapnets svarta örnevingar
Föll månens stråle nu så klar och blid,
Och i dess skimmer tanken snart sig svingar
Till gamla dar — till Sancta Britas tid,
Uti den stilla natten sakta klingar
Från kyrkans hvalf en sång så full af frid:
Det är de forna nunnor i Skokloster
Som sjunga messor, bedja paternoster.

En annan tid, och ifrån fjerran länder
En annan lära nya seder gaf,
Ej mer en pilgrim sina böner sänder
Med fromma löften från Sanct Holmgers graf;
Af gamle konung Gösta's starka händer
De tunga klosterportar lyftas af;
Och nunnor kasta sina dystra skrudar,
Och blifva jordens, ej mer himlens brudar.

Men se der nere invid Mälarstranden
Jag skådar nu en krigaregestalt;
Med blodigt svärd han sträcker hotfullt handen
Mot fjerran nejder, der han förr befallt;
Strängt var hans sinne: i de tyska landen
Som segerbyte tog han skonslöst allt,
Från furstens krona intill altarkalken:
Det är Carl Gustaf Wrangel, fältmarskalken.

Det var den tid, då svenske hjeltar förde
Sin tappra här, hvart segerns stämma bjöd,
Och med sitt tunga svärd vid vågen rörde,
Att åt Europas jemnvigt gifva stöd;
Åt honom räcktes svärdet sist — han hörde
Den stolta maning, hvilken dervid ljöd:
Och om hans bragder än i dag man talar
Bland Böhmens berg, i Schwabens täcka dalar.

En gång — så sägs det — svenska hären rastat
I Schwaberlandet uti godt qvarter,
Dit stridens böljor våra tappre kastat,
När intet slagfält väntade dem mer;
Och då har fältmarskalken ensam hastat
Vid Bodensjön en qväll till stranden ner;
Och hur hans blickar foro öfver vågen,
Så kom hans hembygd honom då i hågen.

»Ett slott jag bygga vill», han talte orden,
»Der Mälarns böljor brusa invid Sko,
Och om min ätt får lefva här på jorden,
Inom dess murar skall den tryggad bo;
En söderns riddarborg till höga norden
Af jättearm förflyttad skall man tro.
Och du, Aschaffenburg, skall bli modellen,
Du mötte nyss min blick i sommarqvällen!»

Ja han höll ord — allt tyckes här bebåda
En stor, en stolt, en segerrik nation;
Följ mig ditin! Du vid hvart steg skall skåda
Till vår historia en illustration:
En hatt, en handske! . . . . märken bära båda
Af Lützens värja, Pultavas kanon.
En rostig sporre! . . . . den bevingat hjelten,
Som red kurir utöfver polska fälten.

Se detta svärd! Man velat det bevara,
Ty ädelt blod ju häftar än dervid;
Den gång det höjdes, Sverige var i fara,
Och Hertig Carl höll blodig räfst en tid;
Fem gånger blixtrade dess klinga bara,
Men all den stolta adel skalf dervid;
Dock Sveriges lugn och Wasa-ättens krona
Det tryggat har — slikt må dess skuld försona!

I dunklet nyss en annan bila blänkte
Den färgats röd utaf en Brahes blod,
När Adolf Fredriks stolta maka tänkte
Att kufva Riksens Ständers öfvermod;
Sitt svärd till stöd gref Erik henne skänkte,
Och vid sin drottnings sida trofast stod,
För tidens lyten fick han straffet bära:
Det kostade hans lif — men ej hans ära!

Nej bort från dessa dystra bilder! . . . . Vänta!
Ett rosigt skimmer nu emot oss ler;
Om vi på detta gamla ekskåp glänta
En liten samling kärleksbref man ser,
Der Gustaf Adolf sökt att sirligt pränta
Sitt namn och hennes, om hvars tro han ber!
Men hjeltens lif fick icke fredligt skrida
En kärleksdröm vid Ebba Brahes sida! . . . .

Du gamla borg, som blickar öfver fjärden,
Och manar fram vår äras tid på nytt,
Då för Europa blixtarne af svärden
Förkunnade att Sveriges storhet grytt!
Nu sitta vi i ro vid lugna härden
Och tänka sorglöst på de dar som flytt;
Men ingenstäds så mäktigt minnet talar,
Som i Skoklosters stolta riddarsalar!

Ett Riksråd.

1726.

Kung Karl var död, men hans härjade land
Stod åter i ängslig förbidan;
Sen rikssvärdet föll ur hans domnade hand,
En tid det fått hvila i skidan.

Vårt folk hade slumrat en stilla natt,
När ofredens dag var till ända,
Nu kräfde kriget åter sin skatt
Af blod och tårar kanhända?

Den ryske tsaren, som sköflat vår strand
Och låtit dess hyddor brinna,
Nu räckte han oss till förbund sin hand
Och bjöd oss att länder vinna.

De mäktige Herrar af Rådet en dag
På Stockholms slott sig församlat,
Att foga ihop — enligt hans förslag —
Det stormaktsvälde, som ramlat.

Med flödande tunga ordar Tessin
Om bragder förutan like,
Och Gyllenborg lofvar, med dristig min,
Att skänka oss Norges rike.

Men dyster och sluten, vid rådets bord,
Står Arvid Horn helt allena;
Han dåras ej af de braskande ord,
Det må honom ingen förmena!

Nu vandrar han stum genom salens rund
Bland sina ovänners skara;
Han vet ju det gäller i denna stund
Att Sveriges välfärd bevara.

Han räknar tyst sina trognes tal:
Till åtta stämmor de skattas;
För kriget nio ha gjort sitt val —
En röst ännu honom fattas!

Då höras i trapporna tunga fjät,
På gafvel dörrarne springa.
»Gref' Erik Sparre! Hvem tänkte det!
Hvad kan honom hit väl bringa?»

En bår bärs in i den slutna ring,
På båren ett Riksråd hvilar,
Med skumma blickar han ser sig kring,
En rysning dem genomilar!

»En döende man! Hvad vill han här
Att orda om rikets bästa?
Månn' rådets kammare platsen är
För den, som skall grafven gästa?

»Likväl, han är af en ädel slägt,
Hvars anor stiga så höga;
Och ännu bär han sin rådsherredrägt,
Och än bor lif i hans öga!»

När Erik Sparre de orden förnam,
Från båren han långsamt sågs skrida,
Han vacklade sakta mot rådsbordet fram,
Tog plats vid Gref' Arvids sida.

»I ädle Herrar! Min tid är kort,
Ej många timmar jag äger;
Mitt sista ord får ej slösas bort,
Kanhända det något väger.

»Än räknas jag dock bland Rikets Råd,
Det lär ej förnekadt blifva,
Och derföre vill jag, med Herrans nåd,
Mitt votum för freden gifva.

»Jag känner kriget, jag vet fullväl
Att skatta den ära det skänker,
Och ännu fylles af mandom min själ,
Då bragdernas tid jag betänker.

»I kampen man aldrig mig blekna såg,
Af Marlborough lärde jag strida,
Jag följde kung Karl på hans segertåg,
Och vek ej bort från hans sida.

»Men nu vårt folk uti lugn vill bo
Och plöja och så sina dalar;
Så visst som sjelf jag längtar till ro,
Jag vet att sanning jag talar.» . . . .

Han sjönk tillbaka vid dessa ord
Och reste sig icke mera,
Men det blef tyst invid rådets bord,
Och snart man skred att votera.

Då fann man, att Sveriges väl det gällt,
Om han för sin pligt hade ryggat:
Den döendes röst hade utslag fällt,
Och han hade freden tryggat.

Han skref sitt namn, men hans kraft hade flytt.
Hans öga var nära att brista,
Och innan den tredje morgonen grytt,
Han hvilade lugn i sin kista.

Han hvilade lugn, ty han skyddat sitt land,
Och stridens blixtrande glafven
Han vridit ur de mäktiges hand
Och ryckt med sig uti grafven.

De skördar, som såddes med tvekan ut,
I frid kring hans mull fingo mogna.
Hell dem, som blifva, till lifvets slut,
Sitt land och sin pligt så trogna!

Kejsar Henriks jagt*.

I ädle herrar! Hvi kommen I hit
Att störa min muntra jagt?
Hur föga passar er lysande svit
I denna ödsliga trakt!
Den tyska kronan af er jag fått,
Jag skall henne ej försmå;
Men unnen mig denna dagen blott,
Att jagten jag sluta må.

Hur ofta jag ströfvat i skogen kring
Bland villande stigar och snår!
Jag red så glad uti svenners ring
Och följde hjortarnes spår.
Nu väntar mig annat villebråd
Uti *Magyarernas* land,
Jag måste frälsa, med råd och dåd,
Mitt rike ur fiendens hand.

Hör hornen klinga! Led hit min häst!
Han stegrar sig — nå lika godt!
Jag sjelf nog vet honom tygla bäst,
Det har jag mig lära fått.

---

* Henrik Fågelfängaren.

Att kufva så mången trotsig vasall
Lär blifva mig mindre lätt,
Men kejsarens vilja man vörda skall,
Och lyda mig och min ätt!

Min trogna falk! Du min jagtkamrat,
Som följt mig så mången dag,
Nu måste jag tänka på rike och stat
Och skipa ordning och lag;
Men du skall följa mig till min borg,
Och blifver spiran för tung,
Skall du nog veta att skingra min sorg
Så länge än jag är ung.

Då vill jag lägga min krona af
Och glömma herskarens tvång,
Till skogs jag rider i hurtigt traf
På falkjagt ännu en gång.
Du är den vän, som mig bäst förstått,
En bild af styrka och mod;
Och vinner jag äfven borgar och slott,
Är du min bästa klenod!

Myosotis palustris.

Familjen har en gång sett bättre dar,
Nu är den på förfall — helt nära branten!
På källarn dröjer fadern gerna qvar
Och tar sin toddy för den sista slanten.
Till assistansen bär han då och då
En ömklig rest af forna lyxartiklar,
Men hustrun aktar icke stort derpå:
Till tolf hon sofver, spisar klockan två,
Och löper sedan kring — på konventiklar!

Familjens hopp, en tjuguårig son,
I vaggan re'n bestämd för krigarbanan,
Tog värfning som gardist — o blygd och hån!
Som »simpel man» han så fick svära fanan.
Den äldre dottern är en täck brunett,
Hvars rykte sqvallret slukat tusen gånger;
Nu har man tröttnat gissa rätt och slätt,
Hvem som består hvar särskild toalett,
Ty alla känna hennes liäsonger.

Det är en dyster tafla! Skall man då
Ej någon enda ljuspunkt lyckas finna?
Den yngre dottern der, med ögon blå,
Till hälften barn ännu, till hälften qvinna;

Är äfven hon till skymf och nesa dömd?
Är lastens väg för henne redan banad?
Nej *hon* en perla är, bland sopor glömd,
En ädel diamant i gruset gömd,
Hon af ett annat ämne tyckes danad.

För hennes blickar molnen delat sig,
Och himlens stjerna, bortskymd för de andra,
Har lyst den unga ifrån fallets stig,
Der hennes närmaste i dunkel vandra.
I henne spirar lifvet upp på nytt,
När hemmets murar uti spillror ramla;
Och all den dygd, man der i laster bytt,
Och all den oskuld, som från dem har flytt,
I hennes ljufva blick sig tyckes samla.

Så spirar Myosotis upp ur dyn,
Och lyfter stängeln mot den blåa skyn,
Som speglas af i hennes klara öga.
Hvad gör det väl, att hon sin näring fått
Från kärrets safter, när de renats blott
Af ljusets rika strålar från det höga!

Rosor och törnen.

När först vi möttes, var hon femton år,
Och glädtigt flögo lockarne kring pannan,
En flock kamrater följde hennes spår,
Och hon var ystrare än någon annan.
I parken stodo stammar rad vid rad,
Och äppleträden strödde skära blad,
Som föllo lätt, helt lätt på hennes hjessa,
Och vårvind susade så ljuft dervid:
»Var lycklig nu! Snart kommer väl den tid,
När tyngre bördor trycka dig än dessa».

Vi möttes åter, sedan år förgått,
Hon var densamma — och likväl en annan;
En högre fägring nu gestalten fått,
Och skönhets-stämpeln blifvit tryckt på pannan;
Men blicken, förr så strålande och klar,
Af stilla vemod nu fördunklad var:
Bekymren henne icke velat skona!
Ej ströddes blommor mer på hennes stig,
Men dessa bleka drag förtäljde mig,
Att stum hon burit sorgens törnekrona.

Midnattsljus.

De sutto sida vid sida
I Midsommarqvällens glans,
Och bundo den sista blomman
I minnenas ljufva krans.

»I morgon skola vi skiljas.
Hvem vet när vi råkas än.
Till dess ett år lär förrinna
Och kanske ett år igen.

»Kanhända att våra vägar
I lifvet ej mötas mer;
Kanhända att aldrig i verlden
Min älskling jag återser.

»Men lyckliga hafva vi varit
Den tid vi tillhört hvarann,
Och aldrig skola vi klaga
Att den så hastigt försvann.

»Och hvarje dag, du mig älskat,
Är ändock *ett helt* till slut!
All lifvets sällhet kan rymmas
Uti en flygtig minut!

»Så visst som hvar strålande stjerna
På himmelens höga stig
Kan skönjas, fritt från de andra,
En ljusflod breda kring sig» . . . .

De sutto sida vid sida
I skymmande sommarnatt
Och lade den sista perlan
Till minnenas rika skatt.

»Det är så mörkt uti skogen,
Der täta granarne stå;
Kom följ mig högt upp på kullen,
Der himlen lyser mer blå.

»En sista blick vill jag kasta
Kring nejden, som blef mig så kär,
Ty midnatt redan är inne:
Vår afskedstimma är när! . . . .

»Der borta skönjer du parken
Med lindarne, stam vid stam;
Der skymtar den hvita kyrkan
Bland grönskande björkar fram.

»Och insjön ligger der nere,
Ej rör sig en bölja i natt,
Hur ofta med dig, min älskling,
I gungande båten jag satt!

»O mins du de grönskande holmar!
O mins du de glittrande sund!
Hur trängas ej tusende tankar
I afskedets bittra stund!

»Men se, hvilket sällsamt skimmer,
Som nu genom rymden far,
Långt bort öfver mörkblå vågor
En strimma lyser så klar.

»Säg är det väl återskenet
Af sommardagen, som flyr?
Eller är det vår framtids morgon,
Som redan i fjerran gryr?»

Under en paus.

Med lågande kinder hon hastar
Ur valsen, som just tagit slut,
En kappa kring axlarne kastar
Och ilar i parken ut.
Bakom henne tonerna skalla,
Klart skimrar salongen af ljus;
Framför henne snöflingor falla,
Och doft höres stormarnes brus.

Hvi flydde hon väl från de andra,
Då balens drottning hon var?
Hvart ämnar så ensam hon vandra?
Förgäfves, hon lemnar ej svar!
Bland hopade drifvor hon finner
Sin väg uti dunklet ändå,
Tills midt uti parken hon hinner
En undangömd enslig berså.

Der står ju en björk, som hon känner,
Till trädet hon letar sig fram,
Och pannan, som glödande bränner,
Hon lutar så tätt mot dess stam.

Två varma läppar hon trycker
Mot ishöljda barken sen:
Ett namn hon sig skönja tycker
Vid snöglansens matta sken.

Hur lifligt hon drar sig till minnes,
Hvems hand som fordom det skar!
Hur lycklig hon då var till sinnes,
En majqväll så strålande klar!
Hon minnes att hvarje skåra,
Hans knif hade ristat då,
Liksom för att trädet ej såra
Hon prydt med förgät-mig-ej små!

Sen dess har hon icke fått skåda
Den trakt, der de mötte hvarann,
Man skilde ju åt dem båda,
Och år efter år försvann . . . .
Nu tillhör hon redan en annan,
Men all hennes lycka har flytt!
Hon lutar den bleknade pannan
Med tårar mot stammen på nytt . . . .

Hur lifligt musiken nu klingar,
Polketten vill ej taga slut!
Och eldigt i dansen hon svingar
Med strålande blick som förut!

Men trädet derute i parken
Står ishöljdt på grenar och stam,
Och snöstormen sopar från marken
Hvart spår på den stig hon gått fram!

Trollens julgåfva.

Herr Erik han rider helt tyst och allen
I julnattens heliga timma;
Då ser han den väldiga jättesten
På ödsliga heden glimma:
»Der lära väl trollen i dansen gå,
Mig lyster att närmre dem skåda få.»

Herr Erik han var vid så lustigt mod,
Från julgillet mände han rida;
Så sporrar han hurtigt sin springare god:
»En stund jag på färden kan bida!
Jag dansen vill tråda, ty natten är lång,
Tids nog skall jag hinna till ottesång.»

Så binder han hästen allt invid ett snår
— Ej väpnaren fanns att den vakta —
Och snart vid en obekant borgport han står,
Och klappar med svärdfästet sakta;
Den öppnar sig långsamt — med oförskräckt sinn'
Han korstecknet gör och går hurtigt dit in.

Så sällsamt var allt, hvad derinne han såg,
Det måste förblända hans öga:
Den väldiga salen framför honom låg,
Och pelarne stodo så höga;
Väl tusende facklor der spredo sin glans,
Och rundt omkring golfvet gick yrande dans.

Då stiger en jungfru till riddaren fram
Hon talar med höfviska later:
»Herr Erik! rätt ofta ditt lof jag förnam,
Jag sport dina dråpliga dater;
Och ofta i faran jag stått dig helt när
Skön' riddare! Länge jag hållit dig kär:

»Jag mött dig i skogen, när timman var sen,
Och ensam du red helt förvägen;
Jag böjde åt sidan den skymmande gren,
När sjelf du var vilsen om vägen;
Din ovän jag ledde i villande snår,
När följd utaf svenner han sökte ditt spår.

»Jag svepte i dimmor den ödsliga trakt,
Att än mer hans blickar bedåra;
De hvassaste stenar på vägen jag lagt,
Som hästarnes hofvar månd' såra.
Och när han omsider till vallgrafven hann,
Bakom dig han vindbryggan uppdragen fann».

»Haf tack, sköna jungfru, den hjelpen var god,
Och aldrig jag skall den förglömma!»
»Så säg då, Herr riddare, hafven I mod
En dryck af vårt julmjöd att tömma?»
Hon bjöd honom hornet af rödaste guld,
Han tömde det hurtigt — då log hon så huld.

Nu lekte ock dansen i riddarens håg,
Och handen så höfviskt han räckte:
»Du är visst den fagraste tärna jag såg,
Fastän af det hedniska slägte;
Väl är jag en kristen och riddersman,
Men aldrig jag mer dig förgäta kan.»

Herr Erik han blef uti hågen så varm,
Och hornen så gladt hördes klinga;
Så tog han skön jungfrun allt uti sin arm,
Och snart de i dansen sig svinga:
»Hos dig vill jag bida min lefnad lång,
Slätt intet jag aktar på munkarnes sång!»

Ett glimmande smycke hon slet från sin skrud,
Dess perlor de blänkte så klara:
»Och nu så är bergkungens dotter din brud,
Men trogen du städs måste vara!»
Hon kysste hans läppar — men fjerran ifrån
I julenatten ljöd klockornas dån.

Då började pelarne vackla i hast,
Ej mer hördes jubel och gamman,
I stycken den väldiga borgporten brast,
Och salarne störtade samman;
Förfärad till marken sjönk riddaren ned . . . .
Blott ljungen han såg på den ensliga hed.

Men åter ur fjerran ljöd klockornas klang,
Till ottesång hördes de kalla,
Och hurtigt i sadeln nu riddaren sprang:
»Jag vill mina helgon åkalla;
Gud styrke hvar kristen och riddersman!
Min hedniska älskog ej glömma jag kan.»

Herr Erik, han red öfver heden med hast,
Mot kyrkan sin kosa han vände,
Det blixtrande smycket han ännu höll fast,
Och kyssen på läpparne brände:
»O kunde jag hitta den vägen på nytt,
Jag red väl tillbaka förrn morgonen grytt!»

Nu trädde han in uti templet — han såg
De signade vaxljusen brinna,
Till vigvattens-kärlet då vändes hans håg:
»Månn' trolldomen så skall försvinna»?
Med fingrarne rörde han fromt vid dess rand,
Då föll der ett gulnadt löf ur hans hand.

"Min ros i skogen."

Der växte upp en liten blomma
Djupt in i skogens trygga hägn,
Dit knappast sol och sommarregn
För täta löfhvalf kunde komma.
Dock växte hon från dag till dag:
Hon lydde ju naturens lag,
Min lilla ros i skogen.

Och ljumma vindar henne smeka,
Hon vet ej sjelf, hur det är fatt,
Men i den ljusa sommarnatt
Hon skjuter knoppar, fina, veka;
Dock öppna sina kronblad små,
Det tycktes hon ej alls förstå,
Min lilla ros i skogen.

En dag då blomman stod och drömde,
I sommarluft, så klar och ren,
Helt plötsligt brast den mörka gren,
Som solens ljus för henne gömde,
Och nu, i strålars rika bad,
Hon tvangs att öppna sina blad,
Min lilla ros i skogen.

— — — — — — — — —

Der växte ock en älsklig tärna
Långt borta i en ödslig trakt,
Och höga murar stodo vakt
Att hennes unga hjerta värna;
Nu var hon just i lifvets vår,
Ett barn ännu — men sjutton år!
Min lilla ros i skogen.

En dag blef dock för trångt derinne,
Och skogen stod så vårligt grön,
Och blomdoft lockade så skön,
Hon flög dit ut med glädtigt sinne;
Så nöjd hon var, så glad och fri,
Men hjertats lugn . . . förbi! förbi!
Min lilla ros i skogen.

Ty »skogens ros», förr'n hon det tänkte,
Sitt hjertas blomkalk öppna fick;
Ack blott en enda trofast blick,
Och hon dess rika skatter skänkte.
Så full af oskuld och behag!
Du lydde blott ditt hjertas lag,
Min lilla ros i skogen.

Ahasverus.

(till G. von Rosens tafla).

Det är den signade juleqväll,
Se ljusen glimma i minsta tjäll,
Och glädjen herskar der inne!
Den tända granen vid fönstret står,
Dess skimmer långt utåt gatan når
Och sprider fröjd i hvart sinne.

Hvem är den åldrige vandringsman,
Som ej till morgonen bida kan
Vid muntert flammande härden?
För alla är han en främling blott,
Fastän i sekler han redan gått
Med trötta fjät genom verlden.

Helt nära fönstret en hvilbänk är,
Ett ögonblick vill han dröja der
Och se den fröjd, som han saknar.
Men bida icke den gamle får,
Ty nu ett minne från tusen år
Till lif inom honom vaknar.

»Den man, hvars högtid firas i natt,
Uppå min tröskel en gång sig satt,
Men der han icke fick stanna;
Ej glorian jag kring hans hjessa såg,
Blott korset skymfligt på skuldran låg,
Och törnekrönt var hans panna.

»Jag ropte vredgad till honom: gå!
Men tusendubbladt ljöd ekot då,
Det dallrar än i mitt öra;
Sen dess jag fann icke ro och frid,
Jag måste vandra till evig tid;
Om ej mig Herren vill höra.

»Jag möter sällan en vänlig blick,
Ty alla frukta mitt sträfva skick,
Och ur min åsyn de ila.
Jag hör förbannelsens stränga ord:
Att fredlös gå kring den vida jord,
Förutan mål eller hvila»!

Han smyger ut genom stadens port
Och drager hän till en annan ort,
I nattens ödsliga timma;
Han vandrar genom den tysta byn,
Så kall är natten, så mörk är skyn,
Ej mera stjernorna glimma.

Då klingar fjerran i julenatt
En klockas ton genom rymden gladt,
Han griper hårdt omkring stafven:
»Der borta ringes till ottesång,
O finge klockorna nästa gång
Den gamle mana till grafven»!

Under parkens ekar.

I parken bland gamla ekar
Två unga älskande gå;
De flytt från de andras lekar
Att ostörda råkas få.

Och framåt går deras bana
Bland slingrande gångar alltjemt,
Ty ingen — ingen får ana,
Att här de ha möte stämt.

De röda rosorna hviska,
Att slikt ha de sett förut,
Och läppar så unga och friska
Nog finna hvarann till slut.

Och ekarne sakta susa
Om allt hvad man hör och ser,
I sommarnätterna ljusa
På hundrade år och mer.

Oeh invid kullen der borta
Violer i väntan stå . . . .
Ack, timmarne äro så korta,
Och drömmen skall snart förgå!

Men månskenet kring dem leker
Så vänligt i sommarnatt,
Och flickans kinder det smeker:
Nu kastar hon af sin hatt.

I yppiga flätor bär hon
Sitt långa, guldgula hår,
Och vacker och lycklig är hon
Och så är hon — femton år!

Invid en mossbänk de dröja,
Det är så tyst öfverallt,
Försagd ses ynglingen böja
Mot henne sin smärta gestalt.

De äro båda så blyga,
Dock vågade han helt nyss
Till hennes läppar att smyga
Sin första, darrande kyss . . . .

Då ljödo, stränga i tonen,
Två klockslag — drömmen försvann —
Hon vaknade i pensionen,
Och i kadett-rummet han!

En sångares död.

(Måns Hultin).

Hvem färdas der borta på skummande våg?
O, säg, hvart sin kosa han vänder?
Den gyllene lyran på afstånd jag såg,
En sångare seglar, så glad i sin håg,
Kring Mälarens blomhöljda stränder.

Hur lätt är ej lifvet vid böljornas dans!
Man glömmer dess sorger och plågor.
Och herrlig står nejden i sommarens glans,
Och ängarne fläta en leende krans
Kring Mälarens glittrande vågor.

Då stiger ur djupet en sorgefull sång
Från hafskungens blånande länder:
»O sångare! tiden nu göres mig lång!
Så sjung dina glädtiga visor en gång,
Vid Mälarens ensliga stränder»!

Men sångarn förstod ej den maning, som ljöd,
Han hörde ej hafskungens frågor;
Tills vattnet så vildt omkring farkosten sjöd,
Snart kämpas en kamp uppå lif, uppå död
Bland Mälarens brusande vågor.

Men hafskungen segrar, och ner till sitt hof
Den bleknade gästen han sänder . . . .
Så ödslig var borgen, der sångaren sof,
Men vågorna sjöngo sin herskares lof
Kring Mälarens blomhöljda stränder . . . .

Och solen mot vester nu sänkte sig re'n,
Der skyarne glödde i lågor;
Och skuggorna längdes och qvällen blef sen,
Blott stjernorna spredo sitt darrande sken
Kring Mälarens natthöljda vågor.

Inga marskalkar!

(vid en lärarinnas bröllop i Rostads flickskola).

Jag skulle fungera som värd i dag,
Det fick jag i går först höra,
Och allt var ordnadt af bästa slag
Och ingenting mer att göra,
En sak blott gjorde mig hufvudbry:
Åt alla de tärnor små,
Som sväfva kring bruden — en rosig sky —
Fans ingen marskalk att få!

Det tänkte jag öfver i natt som var,
Och gick här helt tyst i parken,
Då plötsligt en susning underbar,
Drog fram kring den gröna marken,
Der sväfvade fram en ljus gestalt
Helt sakta från stam till stam.
Och dubbelt skönare doftade allt,
Hvarhelst hans kosa gått fram.

Och det var våren som kommit hit
Att gästa sin vackra bostad;
Med ljusa drömmar uti sin svit
Han tågade in på Rostad.
Han andades lätt på bladen nu
Och kysste hvar blommas knopp,
Och hviskade sakta: »så öppna du
Din krona, när sol går opp»!

Nu log han emot mig och talte så,
»Låt dina bekymmer fara!
I morgon skall här ett bröllop stå,
Och sjelf jag marskalk vill vara,
Jag ilat hit till den glada fest
Från Skånes grönskande slätter,
Och ordnar blommorna nu som bäst
Till mina tärnors buketter.

»Så helsa de unga från mig då,
När de sig till festen pryda,
Att hvar sin marskalk de skola få,
Om blott min maning de lyda,
Ty som jag aldrig i frack mig klär,
Så går jag ej upp i salongen,
Nej hellre önskar jag dröja här,
Tills vigseln är försiggången.

När vinden susar derutanför
Och smeker blommornas kalk,
Då är det min manande röst Ni hör,
Då ropar eder marskalk:
»Kom ner en stund uti parken här,
Som nu hör mitt välde till!
Bland doftande hägg och syrener der
Min tärna jag möta vill!»

»Jag frambär till henne ett löfte då
Om sommarens kommande fröjder,
Från hemmet längst borta vid bölja blå
Bland kullar och skogklädda höjder.
Det låg der helt fridfullt i nattens famn
Med lindar så grönskande friska,
Och sakta hörde jag hennes namn
Små väntande blommor hviska.

»Jag sjunger för henne en jublande sång
Om lifvets glädje och lycka,
Jag hviskar helt sakta att sjelf en gång
Hon ock sig till brud skall smycka;
Jag yppar kanhända en hemlighet,
Som ingen väl än kan tyda,
En grönskande myrten jag redan vet,
Som henne en dag skall pryda.

»Jag flätar uti hennes lockiga hår
En krans af konvaljer in,
Att leende drömmar om solig vår
Må fylla städs hennes sinn.
Och vid hennes barm jag fäster så
Den skäraste liljas kalk,
Att ständigt i hjertat hon gömma må
Sin evigt unge marskalk!

Venus victrix.

»Ej mer skall jag älska»! helt sorgsen jag tänkte,
När först jag blef väckt utur kärlekens dröm,
Då hjerta och hand åt en annan hon skänkte,
Den flicka, jag trodde så trofast och öm;
»Ej mer vill jag vackla med fjettrade händer
I spåren af kärlekens gyllene char,
Nej, hellre nu forskningens fackla jag tänder,
Och djupt ner i vetandets schakter jag far.

»Bland skrofliga klippor dess guld vill jag leta,
Så länge jag mäktar att föra min arm;
Och allt skall jag spörja, och allt skall jag veta»,
Så tänkte jag stolt och min håg blef så varm.
Men snart drog mig åter en strålande stjerna
Dit upp till den rosiga kärlekens land,
Jag mötte helt plötsligt en leende tärna,
Och forskningens fackla föll släckt ur min hand.

»Ej mer skall den trolösa kärleken såra
Mitt hjerta», så talte jag, full utaf harm,
»När ära och guld kunnat henne bedåra,
Som älskande hängde sig nyss vid min arm.
Der kom blott en främling, som knappast hon kände,
Och bjöd henne rikedom, titlar och namn,
Och huldrikt mot honom sitt anlet hon vände,
Och ryckte sig leende lös ur min famn.

»Nej nu vill den fyllda pokalen jag tömma,
Det sägs ju, att glömska deri månde bo,
Men aldrig på jorden jag mera skall drömma
Om kärlekens lycka och qvinnornas tro»!
Då log Afrodite så skälmskt ur det höga
Ett strålande löje åt ynglingens hot,
Mig träffade blixten ifrån hennes öga,
Och krossad föll bägaren ned för min fot.

»Ånyo en villa! Det vare den sista,
Ty aldrig jag låter nu gäcka mig mer!
O, Amor! En gång skall din båge väl brista,
Och pilar i kogret du eger ej fler.
Nu ser jag mitt mål uti fjerran dock skimra,
Bland törnen och snår skall jag bana min stig.
På ärans palats vill jag börja att timra,
Sen kärlekens luftslott ha ramlat för mig»!

Men åter hörs suset af fladdrande vingar,
Bland rosor och myrten jag vandrar igen;
Och lekfullt en stämma så välbekant klingar:
»En pil i mitt koger jag sparat dig än»!
Och kärlekens drömmar så ljuft blefvo tydda,
Det mål, dit jag sträfvat, låg tätt vid min stig,
Och ärans palats blef en solbeglänst hydda,
Som länge min älskade delat med mig!

Källan.

Hvar är källan af hvars friska vatten
Jag drack svalka några ögonblick,
I den lugna, tysta Julinatten,
När jag ensam genom skogen gick?
Mången dag har sedan dess försvunnit,
Men fastän jag sökt med ifrig håg,
Aldrig, aldrig har jag åter funnit
Vägen till min källas klara våg.

Blott en enda dryck åt mig hon skänkte,
När jag lutad låg mot hennes rand;
Rundt omkring små hvita blommor blänkte,
Dem hon skyddat emot solens brand.
Men min heta panna tyst jag böjde
Mot den friska, mjuka mossan ned:
Medan så i stilla frid jag dröjde,
Sommarnatten öfver jorden skred.

När jag åter lyfte upp mitt öga,
Hur förändradt syntes då ej allt!
Glädtigt sjöngo foglar i det höga,
Genom skogen smög en ljus gestalt:

Det var morgonrodnaden, som sände
Sina budskap till vår verld på nytt;
Men med fröjd och jubel nu jag kände,
Att uti mitt hjerta dagen grytt!

Allt hvad förr jag drömt och tänkt och anat,
I den stunden jag förklaradt såg;
Och en verld, dit dunkel längtan manat,
Skimrande i solljus för mig låg!
Men sen dess kan jag ej mer förjaga
Denna sommarnattens sköna syn;
Och beständigt mina tankar draga
In i dunklet bortom skogens bryn!

Klara källa! O du lät mig blicka
Allt för djupt uti din mörkblå våg!
Var det kärlek du mig gaf att dricka,
När på knä invid din brädd jag låg?
Skall jag då ej en gång åter finna
Genom skogens snår min forna stig?
O jag törstar, mina läppar brinna,
Jag vill svalka dem på nytt hos dig!

Dominospelet.

Der satt en gång uti sin trånga cell
En from Dominicaner, trött vid verlden,
Sin messebok han lagt vid hufvudgärden
Och vred sitt radband i den sena qväll.

Slikt radband ingen munk i klostret burit,
Af elfenben en kostelig klenod,
Och ej af runda kulor det bestod,
Nej konstnärn hvarje bit i fyrkant skurit.

Men fast han vred det kring af gammal vana,
Ej fromma böner stodo för hans håg,
Uppå hans trumpna min man lätt det såg:
Hans blick sågs ängsligt emot dörren spana.

Dock den, han väntade, blef länge borta,
Ty sällan inom pater Anselms dörr
Kom brodern källarmästarn, han som förr
Med muntert glam förstått en stund förkorta.

Ack samtalsämnen tröto, det var saken,
Man var så trött uppå exegetik,
Och en legend, om än så lärorik,
Höll aldrig denne fromme broder vaken.

Nej för att åter locka honom dit
Behöfdes någonting, som nöje skänkte . . . .
Den gamle munken grubblade och tänkte
Och vred sitt radband med fördubblad flit.

Då brast det sköra bandet, länge nött
Af trägna händer — pater Anselm ryste —
De hvita flingorna i dunklet lyste,
Liksom ett snöfall öfver golfvet strödt.

Med möda samlar han den spridda skatten
Och sitter sedan länge utan ord,
Och ordnar bitarne uppå sitt bord
I underliga rader hela natten.

Men se, hvad tager han sig före nu?
Hvart särskildt stycke han helt prydligt höljer
Med streck och punkter — hvilka tankar döljer
Den skriften? Pater Anselm, svara du!

Den gamle munken småler helt förnöjd
Och vid sitt brustna radband länge famlar,
Tills under hufvudgärden han det samlar,
Att hemligheten ej må varda röjd.

Men nästa natt sin dunkla skrift han tydde
För brodern källarmästarn. Denna gång
Blef tiden ej de värde männen lång:
De trifdes samman till dess morgon grydde.

Sen dess ej pater Anselm ensam satt,
Han spelte *domino* den långa qvällen,
Och när han dog ifrån den dystra cellen,
Åt efterverlden skänkte han sin skatt.

Silfvertråden.

(Persisk saga).

Vill du lyssna till en saga
Ifrån fjerran Österland,
Uti Irans stjernenätter
Den förtäljas plär ibland;
I den nejd, der diktens rosor
Praktfullt skimrade en gång,
Och der Hafiz knöt den samman
Under näktergalars sång . . . .

När från Elbrus' toppar solen
Sina sista strålar sändt,
Och när natten sina facklor
På en klarblå himmel tändt,
Se, då sänder månens furste
Tvenne andeväsen ner
Till den jord, som uti drömmar
Stilla och lycksalig ler.

Genom rymden nu de spinna
Tvenne silfvertrådar ut,
Och allt längre från hvarandra
Leder deras stig till slut;

Ändtligt ha de hunnit marken,
De vid hvar sin hydda stå,
Och på gafvel tvenne dörrar
Ljudlöst, sjelfmant springa då.

Nu den ene anden smyger
Till en flickas bädd helt tyst,
Och förr än hon ens det anar,
Har han hennes läppar kysst;
Mot den käre gäst hon breder
Leende sin öppna famn,
Och i hennes öra sakta
Hviskar han ett okändt namn.

Men i samma stund den andra
Vid en ynglings sida står,
Från en rosenhäck der ute
Näktergalen glädtigt slår:
»Vakna, drömmare, o vakna,
Förr'n den ljufva bilden flyr!
Se din kärleks första morgon
Snart bland Österns skyar gryr!»

O hur bådas kinder glöda
Under drömda kyssars brand!
Silfvertråden vänligt glimmar
I de milda andars hand;

Men de fästa den helt varligt
Vid de ungas hjertan då:
Af en oförklarlig längtan
Från den stunden dessa slå.

Höga berg och djupa dalar
Mellan dem må breda sig,
En gång skola de omsider
Mötas på sin lefnads stig.
Må de från hvarandra föras
Till en än så fjerran trakt,
Silfvertråden drar dem samman
Med en omotståndlig makt.

Ty så länge månen ännu
På det blåa fästet går,
Deras lefnads ljufva saga
I dess skifva ristad står,
Dunkla drömmen sist skall tydas,
När de nå hvarandras famn;
Och den makt, som sist dem enar,
Kärlek, så är hennes namn!

När dagen gryr.

Hvad spanar väl din blick i nattens timma?
Den söker något, derom är jag viss.
Af dagen lyser blott en första strimma,
Den leker vänligt kring en hvit narciss.

Dess rika doft ur öppna kalken strömmar,
Det väckte dig ur hvilans korta blund
Och smög sig sakta in i dina drömmar,
Att sömnens vallmo vissnade på stund.

Hur häftigt rusar blodet till ditt hjerta!
Du länge bjudit kärleken till gäst,
Nu har han kommit med sin fröjd och smärta
Och firar stormande sin första fest.

Liksom ett upprördt haf är nu ditt sinne,
Der hopp och tvifvel jaga om hvarann,
Och våldsamt flyga spillrorna der inne
Utaf den forna friden, som försvann . . . .

Men dagen gryr! Snart kärlekens gudinna
Af den ett tempel sammanfoga vill;
Uti dess ljusa hvalf du då skall finna
Din unga brud, som hör dig ensam till.

* * *

Det sägs, att en gång uti fordomtid,
När Hellas' gudar öfver jorden rådde,
En nattlig storm har grumlat hafvets frid,
Så långt Poseidons klufna tre-udd nådde.
Och invid Cyperns myrtenhöljda strand,
Der rosor glödde tätt vid hafvets rand,
De vilda böljor tycktes stämma möte:
När dagen grydde öfver lugnad våg,
En krans af snöhvitt hafsskum samlad låg,
Och Afrodite uppsteg ur dess sköte!

Sonetter.

1.

Spaniens krona.

(1874).

Du smiddes af det guld, Atlantens våg
Från nya verlden bar till Cadiz' stränder,
Der månget smycke, ryckt af djerfva händer
Ifrån kazikers panna, kastadt låg.
Ett blodrödt skimmer städs kring dig man såg
Af kättarbålens halft förtärda bränder
Och af den vilda glöd, passionen tänder
I envåldsherskarns tygellösa håg.
Väl lockar än i dag din trollska prakt
De unge furstar med en sällsam makt
Att vilja allt förnya och försona;
Men vreda vålnader från forna dar
Uti Escurials salar dröja qvar,
Och hålla vapenvakt kring Spaniens krona!

2.

Munken på maskerad.

Hur djerfves du att träda upp så der?
Hvem har för dig väl öppnat klostermuren?
Är löftet glömdt, är eden icke svuren?
Månn' klostrets portvakt dig bevågen är?
Och svara sedan, säg, hvad vill du här,
Vill du af sköna damer bli uppburen,
Tror du, att hjernan svalkas af tonsuren
Mot alla onda vaknande begär?
Du menar dig en Sankt Antonius vara,
Som slika bländverk skådar utan fara,
Men vakta dig, att ej du nu blir bränd!
Ty vet, om helgonet från Libyens dalar
Trädt in, som du, i dessa ljusa salar,
Det gått på tok med hela hans legend!

3.

Ett oliveblad!

När arken stod på Ararat helt tryggt,
En snöhvit dufva sig mot marken sänkte:
»Det fins väl någon tufva,» Noak tänkte,
»Der liten fågel kan ett bo få bygdt».
Med tröttad vinge från sin långa flygt
Hon vände hem när qvällens stjernor blänkte,
Men se! åt arkens höfding då hon skänkte
Ett segertecken, som hon till sig ryckt! . . . .
Så sänder mången öm familjefader
Sin dotter ut på baler, promenader,
Till fashionabla brunnar eller bad . . . .
Och utaf glädje käns hans hjerta klappa,
När rodnande hon räcker »söta pappa»
Ett friarbref — ett ljuft oliveblad!

STUDENTMINNEN.

"Bondis."

Hvad Bondis ändå är för en filur!
Du känner honom säkert, eller hur?
Hans många knep, hans arga list!
Åhja, min bror, gunås så visst.
Man blott en smula lifvad är,
Och vips är Bondis der!
Än stultar han med bannor kring vår säng,
Än slår han an vårt hjertas ömma sträng.
Han gjuter malört i vårt glas,
Han hotar oss med sin karbas,
Han smyger sig i hjertat in,
Och sorgset blir vårt sinn!

För att om studier sig lägga vinn,
Har en student på allvar stängt sig in;
Han länge »funnit dagen glad»,
Nu skall han läsa på sin grad.
Men Majsol lockar nu som förr . . . .
Då bultas på hans dörr.
Kamrater ropa: »bror, du får visst lof
Att följa med oss ut till Eklundshof»?
Och tveksamt slår han hop sin bok,
Då varnar Bondis: »stackars tok!
För blomsterdoft och solsken nu
Examen glömmer du»!

Hos »Fors'ens» sitter vid en kopp choklad
En blek Tungus invid sitt tidningsblad,
Då ropar der en lifvad själ:
»Kom med och drick ett glas»! Nåväl,
Han dricker mera än han tål,
Och bjuder på en bål.
Hans näsa skiner, nyss så blek och tunn,
Till sist så bär det af till Dragarbrunn . . . .
Men dan derpå! O ve! O ve!
Då jemrar Bondis: »Nå låt se,
I går, hvad gjorde du väl allt,
Din arme syndapalt!»

På vigilans man sprungit hela dan,
Men pengar finnas ej att få i sta'n.
Till sist, när modet nästan svek,
Man lyckas vädra upp ett *»rek»!*
Fem kronor! Kors ett riktigt fynd!
Att spara vore synd.
»Kom med, jag bjuder på ett glas i qväll.»
Vid midnatt först man vandrar hem så säll!
Då träter Bondis dan derpå:
»Hur vill du pengar ska förslå?
I går du borde spart min vän,
Nu ut på 'vigg' igen!»

En yngling stapplar hem en vacker natt
Ifrån ett sällskap, der man lefvat gladt
Och druckit punsch ur bålar först,
Och sen med porter släckt sin törst.
Han tänder ljus och råkar så
Slå upp sitt album då;
Nu träffar blicken, stirrande och vild,
Hans lilla flammas oskuldsfulla bild! . . . .
Då lånar Bondis hennes röst
Och hviskar sorgset i hans bröst:
»För dem som nu ha lockat dig
Kan du då glömma mig?»

Två vänner skola skiljas åt en dag;
De varit med i många glada lag!
Den ene tog ändå till slut
Examen efter mycket prut.
Han afsked tar vid bålens rand
Från Fyris' glada strand;
Uti triumf man dagens hjelte bär,
Den gamle vännen främst i têten är.
Då griper Bondis hårdt hans arm,
Och hviskar plötsligt full af harm:
»Se så, nu är *han* också klar,
»Hur länge blir *du* qvar»?

Från studenternas sångarfärd 1873.

Karlstad.

Det fins från forna dar en gammal sägen,
Hur Thebes murar bygdes upp med sång:
Amfion gick helt ensam fram den vägen,
Och vid Kopaïs' strand blef dagen lång.
Sist stannar han och tyckes meditera,
Och gyllne lyran i sin hand han tar;
Nu börjar han helt smått preludiera,
Och snart en väldig hymn mot rymden far.

Då reser sig ett tempel upp ur gruset,
På smärta pelare så stolt mot ljuset,
Och Zeus ser vänligt på sin gunstling ned;
En krigisk sång i lyrans strängar brusar,
Och fram emot sin höfding eldigt rusar
En ryttarskara uti slutna led.
Sen klingar en af Theokrits idyller,
Åt små herdinnor uti flor och tyller
Då bygges mången landtlig villa opp;
En barkarol han öfver vågen sänder
Och manar fram omkring Kopaïs' stränder
En hel flottilj med seglen högt i topp.

Det må man säga var en mästersång,
Den vore bra att kunna mången gång,
Men också var den lärd direkt från gudarne;
Dock är Amfions saga sannolik,
Ty stenarne ha öra för musik,
Det vet man af historien om judarne:
En gång mot Jericho en här blef förd,
Och krigssång stämdes upp invid dess murar,
Ackompanjerad utaf horn och lurar
Att slik en olåt aldrig blifvit hörd;
Så skärande de ljödo dessa toner,
Att stenar skrämdes utaf deras hot,
Och fästningsverk och torn och bastioner
Af fasa sjönko strax till segrarns fot. —

Amfions konst har ännu ej dött ut,
Så har man sagt, och dervid vi oss trygga,
Ty liksom han, vi äfven ämna bygga
En borg med torn och tinnar upp till slut;
Och till vårt bistånd sången kraftigt klingar,
Ja liksom förr den stenarne betvingar,
Att de i höjden resa sig med fart,
Dock mera praktiskt nu man måste handla,
Och tonerna i myntadt guld förvandla,
Ty sången verkar nu blott *medelbart*.

Men hvem skall då inom dess murar bo,
Jo Sveriges ungdom skall i tur dem ärfva,
Och den så högt beprisade Minerva

Skall sitta der uti orubbadt bo.
Men tron dock ej det blir på sådant sätt
Ett gammalt ugglenäste rätt och slätt,
Nej, varen lugna! det har ingen fara;
Ty fast Minervas uggla sitter qvar
Som vishetens symbol på vårt standar,
Ni vet ej hur förändrad hon kan vara!
Minervas uggla är nu icke mer
En ljusskygg fågel, som blott natten ser,
Och som sitt byte letar uti gruset;
Den arten hör förgångna slägten till,
Nu Vermlands starka örn hon likna vill,
Som fri och glad sig svingar emot ljuset
Och spanar högt bland stjernorna sitt mål,
Af *fria forskningen* en stolt symbol! . . . .

Amfions bragd är nu en saga blott,
Hans tempelborgar ha försvunnit redan,
Och fast han sjelf odödligheten nått,
Så har hans lyra här ej klingat sedan;
Men om man också icke mera tror,
Att slika strängar torde stå att finna,
En sällsam kraft dock än i sången bor,
Det är dess makt att menskohjertan vinna!

Till damerna vid promotionsbalen 1875.

Utdrag ur protokollet vid kandidat-klubbens sammankomst i Upsala den 29 Maj 1875.

§ *14.* Beslöto vi åter oss samla,
När fjerdedels seklet förgått;
Och fast vår parnass hunnit ramla,
Och kanske vårt hår blifvit grått,
Vi skola tillsammans passera
Vid Fyris en midsommardag,
Och ingen får dervid mankera
Af hela kamraternas lag.

Ett vite vi stadgat tillika
Af femtio kronor för den,
Som deri vårt hopp skulle svika
Att vända som ungkarl igen.
Men pris utaf tio dukater
Vi lemna, så lyder vårt bud,
Åt den ibland våra kamrater,
Som först hunnit fästa en brud.

Det der kan ju nästan er tyckas
Som kapplöpningspris eller hur?
Och för att i täflingen lyckas,
Hos damerna bör man ha tur.

Vill en af dem glädtigt dig följa
Och dela ditt hem såsom sitt
Med myrten du må henne hölja
Och jubla, ty priset är ditt!

Tyvärr har man likväl exempel,
Att ingen af damerna vill,
Som Romulus, fast han bygt tempel
Och präktiga stenhus dertill,
Ej lyckades åt sina svenner
Förskaffa en endaste brud,
Då hopbjöd han grannar och vänner
Att samlas vid flöjternas ljud.

Och skönast Sabinskorna lyste
På hela den strålande bal;
Mot Romarne vänligt de myste,
Tills plötsligt der ljöd en signal;
Och nu kring den fagraste gästen
Hvar ungersven raskt slog sin arm,
Och flydde sin kos ifrån festen,
Till fäders och giftomäns harm.

Tänk om . . . . medan bäst ni här dansar,
Hvar tärna så ung och så glad —
Vi svingade raskt våra kransar
Till tecken att rusa åstad,

Med primus och ultimus i tèten
Och plötsligt er röfvade bort:
Kanhända ni oss det förläten?
Sabinskornas vrede var kort . . . .

Dock nej! Det får vara detsamma,
Det vore en anakronism,
Och blef med er pappa och mamma
För alltid en ohjelplig schism!
Ack nej, vi allenast få glänta
På paradisporten ett slag,
Och sedan med tålamod vänta
Tills engeln den öppnar en dag.

Visst Tantalus var att beklaga,
Som hungrat årtusenden re'n,
Och icke ens vågade taga
Ett äpple från närmaste gren.
Och drufvorna lyste så klara
Men innan hans läppar dem nått,
Han hörde en röst: »låt dem vara!
»De äro en skåderätt blott»!

Men vi då, hvad skola vi tänka,
Som ock lida Tantali qval!
De rödaste läppar nu blänka
Så ljufligt till hvars och ens val.

Men himmel! försökte vi bara
Bland drufvorna skörda vår lott,
Man skrek visst i korus: »låt vara!
»Det der är en skåderätt blott»! . . . .

Dock dagarne komma och fara,
Ett fjerdedels sekel förgår;
Vid midsommartider vår skara
Ånyo församlad här står.
Då mötas helt visst våra tankar,
Vi räkna, med leende mund,
Hur mången bland oss som fällt ankar
På egen botten och grund.

Så låtom oss bida de tider,
När åter vi råkas igen,
Om ock det »mot aftonen lider»
Den dagen för mången vår vän.
Nu vilja vi jublande dricka,
Vid glädtiga tonernas ljud,
En skål för den skönaste flicka,
Som möter oss då, såsom brud!

Till damerna!

(vid en »nationsbal» i Upsala).

Ni vet ej, mina damer, Ni,
Hur en nationsbal myror sätter
I hufv'et på en hel nation,
Men allramest på direktion',
Som grubblat både dar och nätter,
För att vår lilla fest må bli —
Om eder tjuskraft står oss bi —
Den muntraste ibland baletter!

Det är vid pass en fjorton dar,
Se'n ryktet började sig sprida,
Att något slikt på färde var.
När teckningslistan sen blef klar,
Man skyndade till handling skrida.
Här valdes då en komité,
Som efter mycket bråk och knogande,
Har ställt oss alla, som ni se,
Med frack och handskar och pince-nez
Helt fritt till damernas förfogande!

Ja fracken! det är här ett plagg,
Till hvilket mången hyser agg,
Och inte utan skäl just heller.
När den habiten man drar på
Och klär sig svart från topp till tå,
Kan ni väl gissa, hvad det gäller?
Jo till professorn skall man gå,
Att för ett svårt betyg tentera,
Och det är ej så lätt att få,
Om man har glömt att repetera.

Men denna gången, ack hur gerna
Vi borstat dammet af vår frack,
När till examen vi oss ärna
I fröken Terpsichores fack;
Professor är hvar liten tärna,
Som nog förbrylla kan vår hjerna,
Men sådant stör ej valsens takt;
Om tankarne bli mindre rediga,
Hvem ger väl uppå sådant akt,
När blott polkettens steg ä' lediga
Och lancierens turer sediga,
Och man har foten i sin makt.

Ja, mina damer, ni ej må
I qväll uppå betygen spara!
Ett leende behöfves bara,
Det för cum laude räknas då.
Men skulle ni åt någon skänka

En eldig blick så der i smyg,
Med afund strax de andra tänka:
»Han laudatur fick kantänka,
Jo det var något till betyg»!

Och kotiljongen så mot slutet,
Den är som ett slags promotion;
Då får man sin dekoration,
Om man har sträfvat oförtrutet;
De »store männen» hatas då,
Som stå och skymma bort de smärre,
Ty edra steg nog följas må
Med lysten blick af hvarje herre.
Han väntar nu sin trohets lön,
Fast han den låtsar knappt värdera,
Och blygsamhet vill affektera,
Som endast tillhör *edert* kön!

Ja stolta må ni icke blifva,
Men de små minnen, ni oss gifva,
Förvaras troget sen minsann;
Och ofta nog i qvällens timma
Jag sett kamratens ögon glimma,
När han fått visa och beskrifva
Det byte, som i fjol han vann.

Ty en nationsbal, fri och glad,
Den fyller upp ett eget blad
Uti studentlifvets historia;

En hel termin, ja väl ock två,
Dess ljusa bilder för oss stå
Helt skimrande i minnets gloria.
Och när ett par af oss ibland
Helt hastigt skiljas från de andra,
Och arm i arm förtroligt vandra
Dit ner åt Fyris dunkla strand:
Månn' vinternattens vackra stjernor
Förstå hvad talet rör sig om?
Att det är Er, i unga tärnor,
Ja endast Er, vi tala om!

Till Bordeaux!

Hvarföre ha vi samlats
Kring stop och fat,
Jo för att taga afsked
Af en kamrat.
»Olle» skall hädan fara,
Hvart då? Hvart då?
Jublande hörs han svara
»Bordeaux! Bordeaux!»

Alltså, du ryggen vänder
Vår kulna verld,
Styr mot de södra länder
Med fröjd din färd.
Här ligger regn och dimma
Kring nejden grå,
Fjerran tycks solen glimma
Omkring Bordeaux!

Nu får du praktisera
Med mycken flit,
Allt sådant vin kassera,
Som luktar sprit.

Spriten hos oss häroppe
Utrotas må,
Ej finnas får en droppe
Uti Bordeaux.

Tänk blott hvad amouretter
Dig vänta der;
Tusentals små grisetter,
Mon cher! mon cher!
Och deras läppar ljufva
Du pröfva må;
Det är den bästa drufva
Uti Bordeaux.

Republikan dernere
Är hvarje själ,
Och Jakobinermössan
Skall klä' dig väl;
Men om dig blodtörst qväljer,
Nåväl! Låt gå!
Halshugg ett par buteljer
Chateau-Margeaux.

Om så till slut det händer
Att du blir rik,
Säkert man dig omvänder
Till katolik —

Aflat lär man dig gifva
För synder små,
Som du har råkt bedrifva
Uti Bordeaux.

När vi kring verlden resa
Vår stora rond,
Ska' vi hos dig kinesa
Invid Gironde . . . .
Töm nu den sista skålen! . . . .
Men säg mig då,
Hvad ha Ni hällt i bålen?
»Cliquot! Cliquot!»

Hvad solstrålarne skrefvo.

Det var en sommarafton, kort innan solen skulle gå ned. En ungbjörk stod inne i småskogen och lyssnade till fåglarnes muntra qvitter. I det samma närmade sig en yngling och en ung flicka. De satte sig på en tufva tätt invid trädets stam och började sakta samtala. De berättade allt hvad de tänkt och drömt under den långa tid, de varit åtskilda, och till sist lofvade de att älska hvarandra för evigt. Sedan inristade de i trädets hvita stam ett kors, ett ankare och ett hjerta, och kommo öfverens att mötas på samma plats en af de första vårdagarne det följande året.

»Ack så vackert!» tänkte björken, ty hon var sjelf ung. »Kunde jag blott fästa deras ord i minnet. Det vore en ljuf hågkomst af sommaren och skulle värma mig i de långa, kulna vinternätterna».

Detta hörde solstrålarne, som lekte kring hennes gröna blad, och lofvade att på dem uppteckna så mycket de förnummit af de ungas kärlekssaga.

Hösten kom och ryckte bort bladen, som flögo i hvirflar kring den aflöfvade stammen.

»Nu har jag glömt sagan», sade björken. »Om blott vinden ville lägga de skrifna bladen i ordning,

så kunde jag kanske läsa den på nytt, när månen kommer fram ur skyn der borta.»

Vinden for en stund helt rådvill fram och tillbaka och lät de gulnade bladen fladdra om hvarandra. Till sist trodde han sig hafva funnit det rätta sättet och ordnade dem till ett hjerta, efter som det vore en symbol af kärlek. Men skriften var helt oläslig. Derpå lade han dem i form af ett ankare, hoppets sinnebild, men det lyckades ej bättre. Slutligen pröfvade han på med korset, trohetens märke. Förgäfves!

»Aldrig får jag höra den vackra sagan mer», suckade björken.

Så blef det vår, och trädet löfvades på nytt. Sent en Majqväll kom den unga flickan ensam dit. Hon hade vuxit och blifvit ännu vackrare än förr; men det hade kommit något så allvarligt i de stora, mörkblå ögonen. Ju närmare hon kom, desto mer vek färgen från hennes kinder, och till sist kastade hon sig ned på tufvan och gömde en lång stund ansigtet i den fuktiga mossan. Derefter reste hon sig långsamt och gick bort ur skogen utan att kasta en blick tillbaka.

»Nu vet jag, hvarför skriften var så oläslig», menade björken. »*Hans* ord hunno solstrålarne ej uppteckna, ty de flögo bort med vinden»!

ÖFVERSÄTTNINGAR.

Inlednings-sång till "Graf Eberhard der Rauschebart".

(Uhland).

Har sången då förstummats i Schwabens gamla land?
Der riddarharpan herrligt från Staufen ljöd ibland,
Och om den ej förstummats, hvi glömmer den väl då
De tappre fäders bragder, som ej förgätas må?

Man spetsar nu sonetter på ganska sinnrikt vis
Och hånar hulda damer, den forna diktens pris;
Der hjeltelifvet slumrar i rostig vapenskrud,
Förbi man sakta trippar och ryser vid hvart ljud.

Stöt locket af din kista, ditt grafchors dörrar spräng!
Träd ut, du ädle hjelte, ur dunklet, hög och sträng!
Med aldrig kufvadt sinne du stred din lefnad lång,
Bryt fram i våra tider med svärdklang än en gång!

Munskänken af Limburg.

(Uhland).

På Limburgs fäste bodde
En ädel grefve förr,
Men sällan några gäster
Man såg inom hans dörr.
Bland berg och skogar dref han
Den hela, långa dag;
I regn och storm och solsken
Han lika fann behag.

Af skinn var tröjan sömmad,
Och i hans jägarhatt
Ur fällda foglars vingar
Så mången fjäder satt.
Invid hans sida hängde
Ett dryckeskärl af ek,
Till växten var han reslig,
Och faran var hans lek.

Han hade många svenner,
Men ingen följa fick.
Han hade raska fålar
Men helst till fots han gick.

Ett stort och väldigt jagtspjut
Han öfver skuldran hängt,
Och dermed han sig ofta
Utöfver bråddjup svängt.

Nu höll den tyske kejsarn
Sitt hof i samma trakt,
Och med ett ståtligt följe
En dag han drog på jagt;
Det gällde nu en kronhjort,
Men bytet snart försvann,
Till sist han helt allena
I skogen sig befann.

Invid en enslig källa
Han gör omsider halt,
Ty rikt var platsen smyckad
Med blommor öfverallt.
Här vill en stund han rasta,
Då vidgas närmsta snår,
Och framför kejsarn plötsligt
Den skygge grefven står.

»Så träffar jag då ändtligt
Min granne här till sist;
Han råkas sällan hemma,
Och hofvet skyr han visst.

I skog och mark dock stundom
Han fångas som i dag,
Men skall man honom gripa,
Bör man ta säkert tag»!

Men grefven tyst sig sätter
Vid källans brädd till slut,
Se'n han stött ned i marken
Sitt långa jägarspjut:
Med båda händer kejsarn
Kring skaftet fattar då,
I det han muntert ropar:
»En pant jag taga må!

»Det spjutet nu jag vunnit,
Som städs jag skattat bäst,
Men tag nu ock till gengäld
Som skänk min trogna häst;
Ej bör i skogen ströfva
Till fots en sådan man,
Som jag i fält och strider
Långt bättre bruka kan»!

»Herr Kejsare! Nu gör Ni
Mitt hjerta tungt till slut.
Låt mig i frihet ströfva!
Gif mig igen mitt spjut!

Nog har jag hästar hemma,
Och säger tack för er:
När jag blir tung och gammal,
I sadeln jag mig ger» . . . .

»Med dig går ej att strida,
Ty allt för stolt du är;
Men ser jag rätt, vid sidan
Ett dryckeskärl du bär;
Nu har min strupe torkat
På jagten någon tid:
Kamrat! Gif mig en läskdryck
Ur källan här bredvid»!

Och villigt grefven skyndar
Att skölja bägarn först,
Samt fyller den till randen
Att släcka kejsarns törst;
Och denne tömmer drycken
På stund i fulla drag,
Så nöjd, som om det varit
Ett vin af ädelt slag.

Och nu han kraftigt fattar
Den tappre grefvens hand:
»Du sköljde bägarn åt mig
Och fyllde den till rand.

Du skall ock framgent räcka
Den dryck som jag begär:
Det Tyska Rikets munskänk
Från denna stund du är»!

Gref' Eberstein.

(Uhland).

I Speier går dansen vid midnattens timma,
Kring riddaresalen ses facklorna glimma;
Den stoltaste der
Gref' Eberstein är,
Af kejsarens dotter en dans han begär.

Och sist när han höfviskt ur dansen vill stiga,
Då hviskar prinsessan — hon kan icke tiga —
»Herr Grefve! Gif akt!
Var väl på din vakt
I natt blir din borg uti fara bragt»!

»Då var det visst derföre kejsaren ville
Så gerna i afton mig se vid sitt gille!
Nu är det väl bäst
Att sadla sin häst
Och skynda sig hem till en annan fest!»

Kring Ebersteins slott ligger mörker och dimma,
När fiender nalkas vid midnattens timma,
Till stormning de gå,
Men slotts-herren då
I löpgrafven slungar båd' stora och små!

När morgonen bräcker, sig kejsarn begifver
Mot Ebersteins borg .... hur bestört han dock blifver!
På ringmurens krans,
Vid sköldarnes glans,
Ses grefven bland svennerna tråda en dans.

»Ers Nåde! När borgar härnäst Ni vill röfva,
Ni bättre ert folk bör i svärd-dansen öfva,
Den konsten har blott
Er dotter förstått,
Och endast för henne jag öppnar mitt slott»!

I Ebersteins slott månde facklorna glimma,
Till dans bjuder borgherrn vid midnattens timma,
Vid pukornas ljud
Han för nu som brud
Sin kejsares dotter i skimrande skrud.

Och när de nu glädtigt i dansen sig svinga
Ett skämtande ord han ej mer kan betvinga;
»Skön Jungfru! Gif akt,
Var väl på din vakt,
Ty snart blir en borg uti fara bragt»!

Merlin.

(Uhland).

Vid insjöns stränder sitter
Merlin på mosshöljd sten,
Och ser sin bild der speglas
I dunkelt återsken,
Han ser, att han har åldrats
Bland verldens split och larm;
Den tysta skog skall gjuta
Nytt lif uti hans barm.

Hans blick alltmera skärpes
Af grönskan rundtomkring:
Han det förgångna skådar
Och framtids gömda ting.
Så troget har han lyssnat
Till skogens midnatts-sus,
Att dolda makters samtal
Han hör i stormens brus.

Den tame hjort, som hvilat
I gräset nedanför,
Nu spritter upp, då klangen
Af jägarhorn den hör;

Merlin af svenner föres
Långt bort till kungens slott,
Dit ryktet om hans visdom
För länge sedan nått.

»Välsignad är den dagen,
Som bragt dig till min sal;
Du som i ödemarken
Förspillt ditt visa tal,
Nu månde vi få veta,
Hvad detta språk är värdt,
Som under årens skiften
Dig skogens andar lärt.

»Ej öfver stjernors kretslopp
Jag ämnar spörja dig,
Nej blott i ringa stycken
Du pröfvas skall af mig;
I morgonstund helt tidigt
Du här framför mig står:
Så tyd mig då en gåta,
Jag sjelf det ej förmår!

»Bland lindarne der nere
Jag hörde denna natt,
Hur kärleksord och kyssar
Man vexlade så gladt;

Jag närmade mig sakta
På vallen tätt intill,
Men då jag ville lyssna.
Slog näktergaln sin drill.

»Nu, mästare, så säg mig
Hvem under linden var,
Lätt göra dina andar
Den saken uppenbar.
Du fåglars sång kan tyda,
Du bladens sus förstår,
Så yppa utan fruktan
Hvad helst du veta får!»

Kring kungen ses en skara
Af hofmän redan stå,
Hans unga dotter nalkas
Med ett »god morgon» då;
Merlin, som oförfärad
Dem alla mönstrat har,
Ur flickans ljusa lockar
En liten bladflik tar.

»Jag detta blad dig räcker,
Läs hvad der skrifvet står!
Att slika tecken tyda
Helt visst en hvar förmår.

Månn' sådant plägar regna
I kungasalar här?
Der lindens löf ses falla
Är stammen visst helt när.

»O herre! allt för ringa
Det visdomsprofvet var;
Det säger ej, om rättvist
Man mig beprisat har.
Ditt spörjsmål att besvara
Ett enda blad var nog,
Långt större gåtor tyder
Den löfbeprydda skog»!

Inför det djerfva talet
Förstummad kungen stod,
Betraktande sin dotter,
Hvars kind var röd som blod . . . .
Den stolte siarn stiger
Mot slottets portar ner,
Der, väntande sin herre,
Hans tame hjort man ser.

Merlin helt tyst bestiger
Det trogna djurets rygg,
Och snart vid skogssjöns stränder
Han åter hvilar trygg.

Der satt han på sin mossbänk
Helt ensam dagen lång,
Men stundom ljöd kring nejden
Hans underbara sång.

Riddar Paris.

(Uhland).

Ibland hofvets ädle herrar
Riddar Paris skönast är,
Alla slottets unga damer
Hålla endast honom kär.

O, hvad sköna segertecken
Kastar lyckan för hans fot!
Bref och lockar, ringar, kyssar
Tar han hvarje dag emot.

Trött vid dessa lätta segrar,
Blir hans håg af stridslust varm,
Han vill slita dessa bojor,
Hvilka fjettra ljuft hans arm.

Och sin stridshäst han bestiger,
Manad utaf ärans röst,
Vänder alla damer ryggen,
Bjuder männen käckt sitt bröst.

Ingen ovän dock sig visar,
Vårvind blott kring hjelmen far,
Molnfri himmel gladt sig speglar
I hans sköld, så blank och klar.

Sist i skogens bryn der borta,
Vid den stolta ekens stam,
Syns en ryttare, som sträcker
Lansen djerft mot honom fram.

Full af stridslust riddar Paris
Snabbt till kampen sig beger,
Och vid första stöten tumlar
Fienden ur sadeln ner.

Hjelpsamt nalkas han och löser
Hjelmens band — hvad syn han ser!
O, hur svalla rika lockar
Kring ett fagert anlet ner!

Och när pansaret han öppnar,
Hvilken midja, hvilken barm!
Ack den skönsta qvinna hvilar
Medvetslös uti hans arm!

O! när dessa bleka kinder
Snart i glöd framför dig stå,
När de sänkta ögon lyftas,
Paris! Skall du fly dem då?

Ja hon vaknar, barmens vågor
Börja nu på nytt sitt lopp,
Och din fallne ovän lefver
Som en öm väninna opp.

Se i stycken ligger skruden,
Bistre kämpen höljdes i;
Vid ditt bröst den milda kärnan,
Från det sträfva skalet fri.

Men den unge riddarn tänker,
Vid sin seger halft försagd:
»Skall jag aldrig kransen vinna
I en verklig riddarbragd?

»Allt jag vidrör, sig förvandlar
Uti skämt och kärlek blott . . . .
Ljufva lycka! Bör jag vredgas,
Bör jag fröjdas åt min lott?»

Kastellanen af Coucy.

(Uhland).

När en dag den ädle borgherrn
Af Coucy sin falkjagt skötte,
Plötsligt midt i vilda skogen
Damen af Fayel han mötte.

Aldrig förr han henne skådat,
Endast hört den skönas rykte;
Nu som hjertat velat sprängas,
Handen mot sitt bröst han tryckte.

Ty från samma ögonblicket
Var hans sinne fängsladt redan;
I hans alla sånger genljöd
Detta första hjertslag sedan.

Föga dock det honom båtar
Att han klagar så sin smärta,
Aldrig, aldrig skall det klappa
Mot hans eget detta hjerta!

Om hon ock med höfviskt sinne
Gerna kan hans sånger lida,
Sträng och stilla går hon alltid
Vid sin stolte makes sida.

Då besluter kastellanen
Uti stål sitt bröst att hölja,
Fäster korset på sitt hjerta,
Att derinne lugn må följa.

När han så i Helga landet
Brutit många tappra lansar,
Far en pil uti hans hjerta
Midt igenom kors och pansar.

Till sin väpnare han talar:
»Må af dig mitt hjerta föras
Hem till damen af Fayel,
När dess slag ej mera höras!»

I den kalla vigda jorden
Snart det ädla liket sänkes,
Åt det stackars trötta hjertat
Ingen ro dock ännu skänkes.

Nej uti en gyllne urna
Balsameradt nu det hvilar,
Och mot hemmets fjerran stränder
Trogne väpnarn skyndsamt ilar.

Blixtar ljunga, master splittras,
Stolta skeppet redlöst drifver,
Alla hjertan klappa våldsamt,
Blott *ett enda* lugnt förblifver!

Ändtligt skymta hemmets kuster,
Ögat kan sig ej förvilla;
Alla hjertan slå af glädje,
Blott *ett enda* blifver stilla.

Genom skogen vid Fayel
Med sin urna väpnarn skrider,
Då en flock af jägarsvenner
Plötsligt emot honom rider.

Och en kronhjort, dödligt sårad,
Fram ur dunkla snåren ilar,
Döende vid väpnarns fötter
Snart det ädla bytet hvilar.

Stränge herren af Fayel,
Som i hjertat honom skjutit,
Spränger fram, och nu hans följe
Har en krets kring väpnarn slutit.

Uppå urnans gyllne skatter
Kastas redan blickar lystna,
Väpnarn höjer då sin stämma,
Vid hans ord de djerfva tystna:

»Blott ett hjerta göms härinne,
Jag har fört det öfver hafven,
Kastellanens af Coucy,
Fallen vid den helga grafven.

»Döende till mig han sade:
»Må af dig mitt hjerta föras
Hem till damen af Fayel,
När dess slag ej mera höras!»

»Nå i sanning!» ropar riddarn,
»Denna dam rätt väl jag känner!»
Rycker till sig gyllne urnan,
Rider bort med sina svenner.

Under kappan han den gömmer,
Jägarhornen plötsligt tystna,
Hårdt det döda hjertat pressas
Mot det heta, hämdelystna.

I sitt slott han kocken kallar:
»Nu din konst du måste visa;
Red mig häraf strax en måltid;
Detta hjerta vill jag spisa!»

På ett gyllne fat det lägges
Och med blommor man det höljer,
Medan riddarn af Fayel
Sin gemål till bordet följer.

Artigt bjuder han den sköna
Att ett stycke deraf smaka:
»Af det villebråd jag fäller,
Tillhör hjertat städs min maka.»

När hon af den ädla kosten
Hunnit taga blott helt ringa
Strömma fram så strida tårar,
Dem hon ej förmår betvinga.

Då kan riddarn af Fayel
Ej ett skymford återhålla:
»Stekta dufvohjertan sägs det,
Pläga sorgsna tankar vålla.

»Kastellanens af Coucy
Bör väl då detsamma göra,
Ty han kuttrade beständigt
Kärleksvisor i ert öra!»

När nu riddarn hunnit säga
Allt det onda honom lyster,
Reser sig den ädla damen,
Och hon svarar, blek och dyster:

»Ni gjort orätt! aldrig svek jag
Mina pligter som er maka;
Kanske födas andra tankar
Af den kost, jag här fått smaka.

»Mycket nu mig tydligt blifver,
Hvilket doldes förr i sången.
Han, som främling var i lifvet,
Håller nu, som död, mig fången.

»Ja åt grafven är jag invigd,
Ständigt skall jag från mig visa
Hvarje måltid, intet anstår
Den, så kostlig rätt fått spisa.

»Men jag önskar Gud ej måtte
Straffa Er för all min smärta!» . . . .
. . . . Detta allt har fordom timat
Med ett ädelt sångarhjerta!

Durand.

(Uhland).

Med sin cittra uppå armen,
Och med hjertat fyldt af sången,
Drar Durand mot Balbis murar,
Af sitt rykte föregången.

Snart helt visst den hulda fröken
Vid hans röst till fönstret ilar;
O hur hennes kind skall glöda,
När hans blick på henne hvilar!

Kanske ock en suck af trånad
Hennes unga barm skall häfva,
När mot slottets höga murar
Cittrans toner sakta sväfva! . . . .

Under Balbis stolta lindar
Klinga tonerna så klara,
All sin kärleks långa längtan
Vill Durand nu uppenbara.

Vackra blommor vänligt nicka
Ifrån fönster och balkonger,
Men hans hjertas herskarinna
Vill ej lyssna till hans sånger.

Plötsligt ropa några svenner,
Hvilka öfver gården ila:
»Fröken Blancas lif är slutadt,
Stör ej mera hennes hvila!»

Men Durand, den unge sångarn
Fäller cittran vid de orden,
Utaf sorg hans hjerta brister,
Liflös sjunker han till jorden . . . .

Uppe uti borgkapellet
Brinna facklor kring den döda,
Och hon bär i sina lockar
Ljuft en krans af rosor röda.

Se då gripes folket plötsligt
Utaf fasa, alla tiga,
Ty från båren, der hon slumrat,
Ser man Blanca sakta stiga.

Hon ur drömmar synes vakna
Från en anad kärlekslycka,
Och den hvita svepning tyckes
Likt en bruddrägt henne smycka.

Glömmande hvad senast timat,
Söker hon uti sitt minne,
Tills med hjertlig ton hon frågar:
»Sjöng ej nyss Durand härinne»?

Jo, helt visst Durand har sjungit,
Men hans sång ej mer skall klinga,
Han den döda väckt, men honom
Ingen kan till lifvet bringa!

Redan med förklaradt sinne
I en annan verld han vaknar,
Och hans första tanke söker
Henne, som han ännu saknar.

Men i salighetens rymder
Ej hans längtan hon hugsvalar:
»Blanca! Blanca!» ljuder fåfängt
Genom himlens öde salar.

Don Massias.*

(Uhland).

Don Massias från Galicien
Satt i Arjonilla fången,
Klagade i sorgsna toner,
Att hans lycka var förgången.

Åt en rik och mäktig grefve
Gafs hans hjertas dam till äkta,
Medan han, den trogne älskarn,
Fick i fängelse försmäkta.

Ofta lyssnande till sången
Vandrarn intill tornet smyger,
Månget blad med kärleksdikter
Då igenom gallret flyger.

Var det vandraren, som sjöng dem?
Var det vinden, som dem förde?
Att hans älskade beständigt
Dessa sorgsna toner hörde.

* Spansk trubadur, kallad »kärlekssångarn».

Vredgad lyssnar hennes make,
Och han tänker i sitt sinne:
»Skall jag ännu frukta sångarn,
Fast han slöts i tornet inne?»

Rustar han sig så och väljer
Ibland gångare den bäste,
Ilar mot Granadas gränser
Hän till Arjonillas fäste.

Don Massias, »kärlekssångarn»,
Står der lutad mot sitt galler,
Aftonsolens sista stråle
På hans cittras strängar faller.

Grefven höjer sig i sadeln,
Och sin lans han vredgad svingar:
Don Massias dör, lik svanen,
Då hans sång som ljufvast klingar.

Segerviss drar mördarn hemåt,
När han sett sin ovän falla,
Fåfäng möda! Död är sångarn,
Men hans sånger lefva alla!

Genom Spaniens land de flyga,
Älskade af män och qvinnor,
Näktergalar för de andra,
Men för honom — hämdgudinnor!

Under gästabudets gamman
Mördarn plötsligt de förskräcka,
Och vid midnatt ur hans slummer
Cittrans toner honom väcka.

Från altaner, från boskéer
Har han hört dem tusen gånger,
Och likt andestämmor ljuda
Don Massias' kärlekssånger.

Taillefer.

(Uhland).

Och hertig Wilhelm talade så en gång:
»Hvem fyller slottets salar allt med sin sång?
Hvem sjunger här från morgon och till senan natt
Så muntert, att mitt sinne blir friskt och gladt?»

»Hvem skulle det väl vara, om ej Taillefer!
Han sjunger invid brunnen, när han vatten bär;
Han sjunger, när han eldar och vid brasan står;
Han sjunger, när han vaknar och till hvila går.»

Och hertig Wilhelm lyssnar till sången än:
»Ja, Taillefer han är just en hurtig sven;
Är flink och ferm i sysslor af alla slag,
Och nya visor kan han för hvarje dag.»

Men Taillefer han talte: »var jag blott fri!
Min sång och mina tjenster månd' bättre bli;
Till häst jag ville tjena min hertig då
Och sjunga högt och svärdet mot skölden slå!»

Det töfvade ej länge, innan Taillefer red
Med svärd och sköld så hurtigt från slottet ned;
Och hertig Wilhelms syster besåg hans färd:
»Den riddarn är, vid Gud, sina sporrar värd!

»Och aldrig har jag hört någon sjunga så!
Se tornet börjar darra, mitt hjerta slå;
Först liksom nordanstormen hans stämma var,
Se'n lik en sommarvind, som bland blommor far» . . . .

Så drog då hertig Wilhelm mot Englands strand,
Till striden rustad — sjelf sprang han främst i land;
Han snafvade — straxt ropte den herre båld:
»Nu tager jag dig, England, uti mitt våld!»

När Normandiets här nu till drabbning skred,
Den ädle Taillefer mot sin hertig red:
»Jag sjungit månget år, då din eld jag rört;
Jag sjungit månget år, då din lans jag fört.

»Med glädtigt mod och sång jag din ynnest vann;
Från ringa sven jag blef så en riddersman;
O! låt mig vedergälla det nu i dag,
Och dela ut der borta de första slag!»

Uppå en hurtig fåle red Taillefer
Med spjut och svärd allt framför den stolta här;
Kring Hastingsfältet härligt hans stämma ljöd:
Han sjöng om tappre hjeltar och oväns död.

När Rolandssången så från hans läppar gick,
Då tändes väl en flamma i hvarje blick;
Men Taillefer i spetsen båd sjöng och stred:
Han skötte elden flinkt — det var så hans sed!

Med första stöt af lansen han kastar snart
En väpnare ur sadeln i hastig fart;
Och vid det första hugg, som hans slagsvärd ger,
En riddare till marken ses tumla ner.

Snart hördes der blott härskri och sköldars klang
Och rasslet af ett svärd, som i stycken sprang,
Ett pilregn genom luften man flyga såg,
Tills konung Harald död uppå marken låg.

Men segrarn stack sin fana i blodstänkt fält,
Der midt ibland de fallne han rest sitt tält,
Med Englands krona stolt han sig smyckat har,
Och gyllne bägarn nu i sin hand han tar;

»Min tappre Taillefer, gör mig raskt besked!
Du sjöng, när jag var glad som när jag var vred;
Men nyss på Hastingsfältet du qvad en sång,
Som ljuda skall i örat min lefnad lång!»

Harald.

(Uhland).

I spetsen för en ryttarhop
Den tappre Harald drog;
De redo fram vid månens sken
I vild och ödslig skog.

Och mången fana svajar der,
Som togs i strid en gång;
Och genom skogen klingar gladt
Så mången segersång.

Hvad är som prasslar rundt omkring,
Och gäckar deras syn,
Och dyker uti bäckens skum,
Och sänker sig ur skyn?

Hvem sjunger väl så ljuft för dem,
Och hvem strör blommor ut?
Och dansar fram och svingar sig
På gångarn upp till slut?

Hvem slår sin arm kring ryttarns hals
Och smeker, kysser, ler?
Och tar hans svärd, och drar till sist
Ur sadeln honom ner?

Ack det är elfvor; föga då
Kan motstånd båta här;
I deras trollmakt bunden snart
Mång' tapper hjelte är.

Sist rider Harald ensam fram,
Af ingen kämpe följd;
Från hufvud och till fot han är
I stålblank rustning höljd.

Der ligga strödda sköldar, svärd,
Hvarthelst han kring sig ser,
Och mången häst, med sadeln tom,
På flykten sig beger.

Den tappre Harald drar framåt,
Helt ensam och allen',
Igenom vild och ödslig skog,
Vid månens dystra sken.

Men hör, ur klippan brusar fram
En källa frisk och klar;
Då stiger Harald från sin häst
Och hjelmen af sig tar.

Dock när han stillat der sin törst,
Så domna arm och ben;
Han slumrar snart vid källans brädd
På mossbelupen sten.

Han sitter slumrande alltjemt
I många hundra år;
Mot bröstet sjunker pannan ned,
Och grått blir skägg och hår.

När blixten genom skogen far,
Och stormens brus man hör,
I drömmen Harald än en gång
Sin hand till svärdet för.

Sångarns förbannelse.

(Uhland).

Der stod i forna tider ett slott i fjerran land,
Det glänste vidt kring nejden långt bort mot hafvets rand,
Och gröna skogar slöto kring gråa torn en krans,
Och friska källor lekte i regnbågsfärgers glans.

Derinne uppå tronen en mäktig konung satt,
Så rik på land och segrar, men mörk som höstens natt,
Ty skräck var all hans tanke, hans blick var öfvermod,
Och allt hans tal var gissel, och all hans skrift var blod.

Drog så en gång till slottet ett ädelt sångarpar,
En yngling var den ene, den andre grånad var;
Den gamle med sin harpa på gångarn sakta red,
Men glädtigt vid hans sida den fagre yngling skred.

Då talade den gamle: »Tänk ut vår bästa sång!
Låt sorg och jubel blandas deri på samma gång.
O, må din stämma klinga i dag så klar och ren!
Det gäller nu att röra ett hjerta utaf sten.»

I höga pelarsalen de framför tronen stå,
Der kungen och hans drottning i dag dem vänta må:
Han lik ett blodigt norrsken, som genom rymden far,
Och *hon* lik månens skimmer i sommarnatten klar.

Med kraftig hand den gamle sin gyllne harpa slog,
Ett väldigt brus af toner igenom salen drog;
Och från den unges läppar ljöd sången himmelskt klar,
Dof, som en kör af andar, den gamles stämma var.

Det var en sång om frihet och gyllne dar, som flytt,
Men ock om vår och kärlek, som vakna städs på nytt,
En sång om allt det höga, på hvilket menskan tror,
En sång om allt det ädla, i hennes hjerta bor.

Af skämt och gyckel höres från hofmän ej ett ljud,
Och mången trotsig hjelte sig böjer inför Gud;
Den unga drottning lyssnar, och blicken blir så varm,
Till sångarn sist hon kastar en törnros från sin barm.

»Mitt trogna folk förför du, bedårar min gemål!»
Så ropar kungen häftigt, och drar sitt skarpa stål,
Mot ynglingen han slungar det vildt i vredesmod,
Att högt ur barmen sprutar en stråle utaf blod.

Liksom af stormen sopad man plötsligt salen ser,
Den unge sjunker liflös i gubbens armar ner,
Men denne kring den döde slår manteln, och till häst
Han binder honom upprätt och lemnar kungens fest.

Dock framför slottets portar han dröjer ännu qvar,
Der fattar han sin harpa, den bästa skatt han har,
Mot marmorpelarn vredgad han krossar henne då,
Och genom höga hvalfven hans stämma skallar så:

»Ve er, I stolta murar, må aldrig än en gång
I edra salar klinga ett strängaspel, en sång!
Nej suckan blott och jemmer skall fylla detta hus,
Till dess att hämdens ande det trampar sist i grus!

»Ve er, I gröna ängar, der majsol lyser klar!
Den dödes bleka anlet för er jag visat har;
Snart skall hvar källa sina och stanna i sitt lopp,
Och ingen fager blomma ur marken spira opp!

»Ve dig, du grymme furste, som lönat så vår sång,
Förgäfves skall du sträfva att prisad bli en gång;
Ditt stolta namn, o konung, skall glömmas inom kort,
Och likt en rök i luften ditt rykte hvirfla bort!»

Så har den gamle talat, och himlen hört hans ord,
Det höga slottets murar ha sjunkit ned mot jord,
En pelare, en enda, står ännu brusten qvar,
Och vittnar, stum och dyster, om hvad som fordom var.

Ej parker mer och ängar, nej ödslig hed man ser,
Der ej en källa sorlar, ett träd ej skugga ger;
I sång och saga aldrig det kunganamnet ljöd:
Försvunnet och förgätet, som sångarns straffdom bjöd!

Nunnan.

(Uhland).

I stilla klosterparken
Så blek en nunna går,
Blott månen ur det höga
Får se den sorgsna tår,
Som skymmer hennes öga.

»Väl mig att döden tagit
Den vän jag haft så kär
Nu får jag honom älska,
Ty han en engel är,
Och englar får jag älska!»

På knä hon nu sig kastar
För en Mariabild:
»Guds moder! Dig förbarma,
Och se i nåd så mild
Hit ned uppå mig arma!»

Då böjer sig Madonnan
Och hviskar hennes namn! . . . .
Men kring den unga döda,
Som slöts i hennes famn,
Rikt månens strålar flöda.

Gref Eberhards hagtorn.

(Uhland).

Gref Eberhard från Würtemberg,
Han lemnade sitt land
Och drog på helig pilgrimsfärd
Till Palestinas strand.

Der hände sig en gång han red
Igenom lummig skog,
Och från en hagtornsbuske då
En blomhöljd qvist han tog.

I hjelmen sågs han fästa den,
Så tankfull i sin håg;
Han bar den genom mången strid
Hem öfver hafvets våg.

Och sist när efter färdens slut
Sitt land han återsåg,
I marken han sin hagtorn stack
Till minne af sitt tåg.

Och den slog rot och växte till,
Blef större dag för dag:
Gref Eberhard besökte den
Hvart år med välbehag.

Då riddarn blef af åldern tung,
Ett träd den redan var,
Derunder drömmande han satt
Så mången afton klar.

I kronan hördes vindens sus
Så underbart ibland:
Till flydda dar hans tanke flög
Och till ett fjerran land!

Bertran de Born.

(Uhland).

Högt från Autaforts ruiner
Lågan emot himlen slår,
Och den tappre borgherrn fängslad
Framför kungens krigstält står:
»Det är du hvars svärd och sånger
Uppror fört från trakt till trakt,
Och som barnen har uppviglat,
Emot deras faders makt.

»Ser jag ändtligt nu den mannen,
Hvilken skröt, helt visst med fog,
Att blott hälften af hans snille,
Hälften vore honom nog! . . . .
Nå så samla *allt* du eger,
Jag vill se hvad det förmår,
När din boja ligger krossad,
När ditt fäste upprätt står»!

»Som du säger, herre konung!
Står för dig Bertran de Born,
Hvilkens sånger hafva eldat
Perigord och Ventadorn;

Som en nagel uti ögat
Städs den stolte herrskarn var;
För hvars vänskap kungasonen
Stolt sin faders vrede bar.

»Se, din dotter satt i salen,
Smyckad till en hertigs brud;
Men en sång från mig till henne
Sjöng mitt trogna sändebud:
Sjöng en sång, som hennes hjerta
Fordom fröjd och sällhet skänkt . . . .
Till dess brudens rika smycke
Var med tårar ljuft bestänkt.

»I oliveträdets skugga
Slumrade din bäste son;
Stridssång sjöng jag i hans öra,
Sjöng om krig och vapendån,
Och sin fåle lät han sadla,
Och jag förde hans banér,
Tills han sist vid Montforts murar
Sjönk i mina armar ner.

»Ej den pil, som nått hans hjerta,
Gjorde största qvalen då,
Nej att utaf dig förbannad
Han från jorden måste gå.

Dig sin hand han velat sträcka
Öfver berg och dal och skog . . . .
Då han *din* ej kunde räcka,
Varmt han tryckte *min* — och dog.

»Se, då krossades min styrka
Liksom Autafort i dag,
Harpans strängar sprungo sönder,
Spjutet kraftlöst fällde jag.
Mina armar lätt du fjettrat
Ty min andes kraft har flytt,
Till en sorgesång allenast
Har den vaknat upp på nytt.»

Kungen sänker tankfull pannan:
»Ja, min son har du förfört,
Och min dotter du förtrollat,
Äfven mig du nu har rört.
Bort med bojan! Tag nu handen,
Som jag *honom* räcka bort;
Se, en fläkt utaf din ande
Jag i denna stund försport»!

Det sjunkna klostret.

(Uhland).

Ett kloster fordomtima
I hafvets djup försvann,
Der drunknade då munkar
Och nunnor om hvarann.
Sjöjungfrur i en skara
Nu simma tätt förbi,
Dem lyster visst att veta
Hvad gömmas kan deri.

Det plaskar och det rasslar
I korsgång och dorment,
I samtalsrummet tasslar
Ett qväkande konvent.
Från koret sången skallar
Vid glädtigt orgelspel;
Till vesper klockan kallar
Men tar på timmen fel.

I klara månskensnätter
De lockas fram ibland
Och tråda då en ringdans
I full ornat vid strand,

De hvita slöjor fladdra
Bland svarta skrudar då,
Och vigda vaxljus tända
På skär och klippor stå.

Sist kommer tomtegubben,
Bland strandens klippor gömd,
Han tager paterns kåpa,
Som blef i brådskan glömd;
De dansande han skrämmer
Med sina vilda språng:
Förskräckta fly de alla
Till klostret än en gång.

Kapellet.

(Uhland).

Se der uppe står kapellet,
Skådar tyst mot dalen ner,
Medan herdegossen glädtigt
Sjungande sig hem beger.

Plötsligt börja klockor klinga,
Och en dyster sång han hör.
Gossen lyssnar — Säg hvad är det,
Som din muntra visa stör?

Der begrafvas de, som fordom
Här i dalen fröjdat sig.
En gång, glade herdegosse,
Skall man sjunga *så* för dig.

Hjorten.

(Uhland).

En jägare ilar i hjortens spår,
Hans öga af jagtlust brinner,
Då plötsligt der borta bland skogens snår
En leende flicka han finner.

Hvad är det väl fatt med hans trogna häst?
Förmår den ej mer att springa?
Hvad är det väl fatt? Det vet ryttaren bäst,
Hvars jagthorn ej mer höres klinga.

Långt bort genom ängar och lummig skog
Sprang hjorten för länge sedan . . . .
Du skygga djur! Du har flyktat nog!
Ty jägaren glömt dig redan!

Hämden.

(Uhland).

En väpnare stuckit sin herre ned,
Som riddare gerna nu sjelf han red.

Han mördade honom i qvällen sen,
Och sänkte hans lik i den djupa Rhen.

Den blanka rustningen drager han på,
I tomma sadeln han svingar sig så.

Men när öfver bron han vill spränga framåt,
Då stegrar sig hästen så vildt på hans stråt.

När ryttaren gyllene sporrarne ger,
Han slungas af hästen i böljorna ner.

Med armar och fötter han simmar och far,
Men pansaret honom till bottnen drar.

Försakelse.

(Uhland).

Säg hvem vandrar genom parken,
Medan stjernor tindra matt?
Ilar han till ljufva fröjder
I en salig sommarnatt?
Invid tornets fot han sjunker
Sakta ner — det sångarn är,
Och dit upp en sorgsen helsning
Från hans strängar vinden bär.

»Lyssna, ädla jungfru lyssna
Till min sång i natten klar!
Må en dröm omkring dig sväfva
Från din barndoms sälla dar!
Se med vesperklockan kom jag,
Före dager vill jag gå;
Ej ditt slott, som städs jag flydde,
Jag i solljus skåda må.

»Fjerran har jag städse blifvit
Från den fackellysta sal,
Der kring dig de ädle herrar
Tränga sig med fagert tal.

Lifvets fröjder blott de söka,
Ingen af dem vill förstå,
Att med hjertats första kärlek
Barndomsfriden skall förgå.

»Dunkla skymning, vik åt sidan!
Glänsen dystra träd på nytt!
Jag vill mana fram min barndoms
Rika, ljusa verld på nytt.
Jag vill luta mig mot tufvan,
Tills jag ser på skogens stig,
Hur ett lekfullt barn sig närmar
Att med blommor hölja mig.

»Dock den tiden har försvunnit,
Men dess minne ej förgår;
Och liksom ett regnbågs-skimmer
Öfver dystra moln det står.
Innan än dess ljusa bilder
Flytt sin kos — o säg mig du!
Säg mig, om ditt hjerta gömmer,
All din barndoms frid ännu?»

Och den unge sångarn tystnar,
Sjunker invid tornet ner;
Men det blixtrar till i gräset,
Och en sorgsen stämma ber:

»Tag min ring och tänk beständigt
På vår barndoms glada år!
Ser du, bredvid ädelstenen
Blänker der helt visst en tår!»

Serenaden.

(Uhland).

»Så vackra toner, mamma lyss!
Hvem är som sjunger här?
De väckte mig ur sömnen nyss,
Se efter hvem det är!»

»Blott vindens sus i aspens blad
Jag hör, men intet mer,
I afton ingen serenad
Mitt sjuka barn man ger.»

»Ej denna sång min hvila stör,
Den klingar ju så gladt!
Det är visst englarne jag hör . . . .
O mamma! O, god natt!»

Den fromma jägarinnan.

(Uhland).

Det var en furstinna så from och så glad,
Hon jagade gerna och flitigt hon bad;
Vid hennes gördel beständigt man fann
Ett radband, ett kruthorn, helt nära hvarann.

Nu står hon »på håll» uti skogen der
Och lutar sig fram öfver sitt gevär,
Då plötsligt furstinnan till minnes sig drar,
Att morgonbönen förgäten var.

Ur jagtväskan tar hon sin messbok då,
Till sina helgon hon bedja må . . . .
Hvem prasslar i snåret och springer så fort? . . . .
Var det ej en engel, så var det en hjort!

O svårt är att taga allt byte man vill,
Båd hjortar och harar och — himlen dertill!
Hon skyndsamt stack boken i jagtväskan ner,
Men hjorten var ej inom skotthåll mer.

Bonderegel.

(Uhland).

Försök att vinna din flicka du,
I sommarens sköna tid!
När dagarne äro långa ännu,
Och natten så ljus och blid.

När vinterqvällarne komma då
Med drifvor och köld som förr,
Behöfver du ej uti månskenet stå
Och klappa på hennes dörr!

Blommornas hämd.

(Fritt efter Freiligrath).

På det mjuka lägrets kuddar
Slumrar flickan, stödd mot armen,
Och de mörka lockar svalla
Fritt omkring den unga barmen.

Uti tusen färger skimra
Blommor nyss i parken brutna;
Otacksamt hon dem förgätit,
Och de vissna nu förskjutna.

Men berusande är doften,
Som ur deras kalkar strömmar,
Qvalmigt het blir sommarnatten,
Full af hemska, vilda drömmar.

Nyss var allt så lugnt och stilla,
Plötsligt hörs en sakta brusning;
Genom alla blad och stänglar
Far en dof och dyster susning.

Lätta andeväsen plötsligt
I hvar blomkalk synas glimma:
Kronor bära de och sköldar,
Kläder väfda utaf dimma.

Utur Rosens purpursköte
Sig en smidig elfva höjer,
Perlor skimra i dess lockar,
Liksom dagg i gräset dröjer.

Och ur Riddarsporren modigt
Fram en jernklädd kämpe träder,
Svärd och sköld — i pickelhufvan
Vajar stolt en hägerfjäder.

Öfver Liljans veka stängel
Blyg och ljuf en flicka sväfvar;
Tunn som spindelväf en slöja
Kring den smärta midjan bäfvar.

Se der stiger fram en neger
Ur den glittrande Tulpanen,
Halfmånformigt silfversmycke
Pryder virkade turbanen.

Ur den stolta Kejsarkronan
Så en kung med spira tågar,
Från den blåa Iris följa
Väpnare med spjut och bågar.

Midt ibland de dunkla syner
Fortfar flickan än att drömma,
Tänker på sin älsklingsblomma,
»Hvad kan väl Narcissen gömma?»

Och en mörkögd gosse nalkas,
Sist bland nattens trollska gäster,
Sorgsna, kärleksvarma blickar
På den slumrande han fäster.

Och hon öppnar sina armar,
Hinner ej att sig besinna,
Ty på hennes läppar redan
Glödande hans kyssar brinna.

Men kring bädden nu de andra
Under vilda lekar gunga,
Andar tätt vid hennes öra
Hotfullt sina visor sjunga:

»Flicka! Grymt har du oss röfvat
Från vår täcka blomsterkulle,
Att vi här i dofva qvalmet
Vissna och förblekna skulle.

»O hur lyckliga vi fordom
Hvilade vid jordens sköte!
Solens blickar logo glädtigt
Mellan träden till vårt möte.

»Hvarje qväll när månens skimmer
Våra stänglar vänligt smekte,
Stego vi ur våra kalkar
Och i natten elfvor lekte.

»Dagg och regn oss vederqvickte,
Nu af törst vi fåfängt brinna,
Men förrän vi grymt försmäkta,
Flicka, skall vår hämd dig hinna!»

Sången tystnar, och mot bädden
De allt närmare sig luta,
Och allt starkare sin ånga
Hvarje blomkalk tyckes gjuta!

O hur vildt igenom rummet
Alla nattens andar jaga!
Huru flickans kinder glöda,
När hon lyss till deras saga! . . . .

I det tysta sofgemaket
Börjar morgonljuset flöda:
Stilla slumrar nu derinne
Hon, den ljufvaste bland döda.

Än en sista skymt af rodnad
Öfver kinden hastigt ilar,
Lik en fager bruten blomma
Bland de andra nu hon hvilar!

Schelm von Bergen.

(Heine).

I Düsseldorfs slott vid stranden af Rhen
Ett fastlagsgille månd' vara;
Derinne rör sig vid facklornas sken
Af brokiga masker en skara.

Den sköna furstinnan i dansen går,
Så glädtig och fri uti hågen;
En riddare vid hennes sida står,
Hon är honom huld och bevågen.

Ty genom den sammetsmask han bär,
En blixt synes ögat sprida,
Liksom en glimmande dolk, som är
Till hälften ryckt ur sin skida.

Och hvar det stolta paret drar fram
En hvar dem blott tyckes skåda.
Den brokiga skaran med skämt och glam
Snart samlas kring dessa båda.

Och pukorna dåna i Düsseldorfs sal,
Och glädtigt trumpeterna skalla,
Tills plötsligt vid midnatt på gifven signal
Hvar riddares mask måste falla.

»Högborna furstinna! Haf tack, farväl!
Slik dans får jag mer ej tråda;»
Furstinnan hon småler: »Hvem är du väl?
Ditt anlete lyster mig skåda.»

»Högborna furstinna! O låt mig gå!
Här får jag ej längre bida.»
Furstinnan hon småler: »Hvem är du då,
Som fört dig så stolt vid min sida»?

»Högborna furstinna! O forska ej!
Min åsyn plär döden bebåda».
Furstinnan hon småler: »Jag bäfvar ej!
Ditt anlete måste jag skåda»!

Bort rycker hon masken i samma stund,
Då skiftar väl mången färgen,
Högt skallar ett rop genom salens rund:
»Nej se, det är bödeln från Bergen»!

Den sköna furstinnan blir blek om kind,
Hon vågar ej längre bida.
Och hän genom salen, så snabb som en vind,
Hon flyr till sin makes sida.

Men fursten drager sitt blixtrande svärd
Och träder den djerfve helt nära:
»På knä!» han ropar, »jag skattar dig värd
Att gyllene sporrar bära.

»Du blifver nu här uppå öfligt sätt
Till fullgod riddare slagen;
Men »Schelm von Bergen» man nämne din ätt
Allt framgent från denna dagen»!

Så blef då bödeln en adelsman,
Och tappert han svängde sin glafven;
Hans ätt både slott och borgar vann,
Nu längesen död och begrafven!

En gammal saga.

(Heine).

Det var en gammal konung,
Hans sinne var tungt, hans hufvud var grått,
En ung och fager drottning
Den stackars konungen fått.

Det var en vacker yngling,
Hans sinne var lätt, och lockigt hans hår,
Han uppbar det gyllne släpet
I unga drottningens spår.

Nog mins du den gamla sagan,
Hur pagen drottningens hjerta vann . . . .
Det kostade båda lifvet:
För högt de älskat hvarann!

Trollsjön.

(Schreiber).

Högt uppe bland bergen ligger
I skogen en dunkel sjö,
Men stilla på ytan simmar
En neckros, så hvit som snö.

Då kommer en herdegosse,
Sin staf i handen han bär:
»Den rosen måste jag ega,
Hon glimmar så ren och skär.»

Och varligt han henne drager
Med stafven helt nära strand . . . .
Då höjer sig öfver vågen
Helt plötsligt en snöhvit hand.

Och sakta klingar en stämma
Djupt under den dunkla våg:
»Kom hit, mitt barn, du skall skåda
Hvad ingen på jorden såg.

»Här nere i djupet är fästad
Den blomman som lockar ditt sinn;
Åt dig skall jag henne bryta,
Om blott du vill blifva min.»

Men gossen ilar förfärad
Långt bort från den dunkla sjö,
Dock aldrig går ur hans tankar
Den rosen, så hvit som snö.

Han irrar länge bland bergen
Med sorgsen, drömmande blick,
Och ingen vet att förtälja
Hvad öde till slut han fick.

Till Barine.

(Horatius).

Om en enda gång för de falska löften,
Dem du svor, Barine, dig himlen straffat
Med en maskfrätt tand, med en hopkrympt nagel,
Skulle jag tro dig!

Men trots alla eder, som du har hopat
På din falska hjessa, du ständigt strålar
Skön som fordom, då du en yngling nalkas,
Glad och förförisk

Fritt du svärja må vid din moders aska,
Vid den tysta natten och alla stjernor,
Ja vid de odödlige gudar sjelfva,
Sådant dig gagnar.

Venus ler kantänka åt slika eder,
Och de skälmska nymferna och Cupido,
Han som hvässar ständigt mot blodigt bryne
Brinnande pilar.

Lägg dertill, att hela den unga skaran
Växer upp till slafvar åt dig, och likväl
Ej de gamle lemna ännu din tröskel,
Hur de än hota.

Mödrar bäfva för sina vuxne söner,
Mest du fruktas dock utaf unga hustrur,
Gifta nyss, att du deras män skall fängsla
Inom din trollkrets.

Pris: 1 krona 50 öre.

6000193739
Göteborgs universitetsbibliotek